

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Pedagogická fakulta
Katedra pedagogiky a psychologie

Bakalářská práce

Srovnání výsledků diagnostiky školní zralosti ve městě a na vesnici

Vypracovala: Martina Růžičková
Vedoucí práce: Mgr. Jan Vaněk

České Budějovice 2014

Prohlášení:

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury. Prohlašuji, že c souladu s § 47 b zákona č. 11/ 1998 Sb. V platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdávanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/ 1998 Sb. Zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce, s databází kvalifikačních prací Thesee.cz, provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Poděkování:

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. Janu Vaňkovi za jeho odbornou a laskavou pomoc a cenné rady, které mi poskytl při vypracování bakalářské práce. Mé rodině, paní ředitelce a kolektivu mateřské školy za trpělivost a podporu při studiu. Paní Mgr. Hájkové za laskavou a odbornou pomoc při vypracování bakalářské práce.

ABSTRAKT:

Bakalářská práce s názvem Srovnání výsledků diagnostiky školní zralosti ve městě a na vesnici je zaměřena na problematiku vývoje dítěte předškolního věku. Cílem je posouzení, zda jsou lépe připraveni na školní docházku děti ve městě nebo na vesnici.

Teoretická část obsahuje charakteristiku předškolního dítěte, jeho motorický, kognitivní, percepční, sociální a emoční vývoj. Vymezený jsou zde pojmy školní zralost a jednotlivé složky školní zralosti, školní připravenost, školní nezralost a důvod odkladu školní docházky.

Praktická část obsahuje výsledky šetření ve zvoleném vzorku dětí s využitím testů školní zralosti.

KLÍČOVÁ SLOVA: školní zralost, pedagogická diagnostika, předškolní dítě

ABSTRACT:

The Bachelor thesis titled The comparison of the diagnostic results of school readiness in the city and in the village is focused on the problems of the school age development.

The object is to give the opinion on better readiness for school of the children in the city or in the village.

The theoretical part contains the characteristics of preschool child's motor, cognitive, perceptual, social and emotional development. There is the concept of the school readiness and the individual parts of the school readiness, the school readiness, the school immaturity and the reason of the postponement of schooling there.

The practical part includes the results of the investigation in the selected sample of children using the tests of the school readiness.

KEY WORDS: school readiness, educational diagnostics, pre-school child

Obsah:

Úvod	7
I. Teoretická část	8
1. Předškolní dítě v zrcadle vývojových teorií	8
1. 1 Motorický vývoj	8
1. 2 Kognitivní vývoj	9
1. 3 Sociální vývoj	14
1. 4 Motivačně-volní vývoj	15
1. 5 Emocionální vývoj	16
2. Školní zralost	17
2. 1 Oblasti školní zralosti	19
2. 2 Školní připravenost	21
2. 3 Školní nezralost	22
2. 4 Odklad školní docházky	23
3. Pedagogická diagnostika	24
3. 1 Metody pedagogické diagnostiky	24
II. Praktická část	27
1. Cíl výzkumu a předpoklady	27
2. Charakteristika a popis skupiny, ve které byl výzkum prováděn	27
3. Metody výzkumu	27
3. 1 Orientační test školní zralosti	28
3. 2 Test verbálního myšlení	29
3. 3 Zkouška znalostí předškolních dětí	30
4. Výsledky výzkumu a jejich prezentace	31
4. 1 Prezentace výsledků testů – Praha	31
4. 2 Prezentace výsledků testů – Venkov	38
4. 3 Grafy a tabulky	45
5. Shrnutí a vyhodnocení předpokladů	47
Závěr	48
Seznam použité literatury	49
Seznam tabulek a grafů	50
Seznam příloh	50

ÚVOD

Pracuji jako učitelka v mateřské škole čtyři roky. Víím, jak je důležitá příprava dítěte na vstup do základní školy. Pro dítě je toto období důležitým mezníkem v životě. Nastávají mu velké změny přijímá novou roli školáka, poprvé usedne do lavic, poznává nové kamarády a novou paní učitelku.

Cílem mé bakalářské práce je posouzení optimální školní zralosti ve městě a na vesnici a srovnání výsledků. Tuto problematiku jsem si vybrala, protože jako učitelce v mateřské škole je mi tato problematika blízká. Zajímalo mě jak a zda jsou lépe připraveni na vstup do základní školy děti ve městě nebo na vesnici.

Aby dítě mělo úspěšný start v nové životní etapě, je důležité, aby do základní školy nastoupilo zralé a připravené. Na této přípravě by se měla podílet nejen mateřská škola ale hlavně rodiče dítěte. Pokud bude dítě po všech stránkách zralé a připravené, budou pro něj úspěchy ve škole motivací a bude mít pozitivní vztah ke školní docházce.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1. Předškolní dítě v zrcadle vývojových teorií

Předškolní věk je podle pedagogického slovníku: „*Vývojové období dítěte od dovršení třetího roku věku po vstup do školy, tzn. do dovršení šestého roku života.*“ (Průcha, Walterová, Mareš 2001).

Předškolní věk je v širším slova smyslu celé období od narození až do vstupu do školy. Toto široké pojetí má svůj význam, ale i své zápory. V užším slova smyslu je „*věkem mateřské školy*“, ale nelze to chápat jen z tohoto hlediska. Rodinná výchova zůstává základem, na kterém mateřská škola staví a pomáhá rozvoji dítěte. (Langmeier, Krejčířová, 1998).

Vágnerová, 2000 říká, že předškolní období trvá od 3 do 6let. Postupné uvolňování vázanosti na rodinu a rozvoj aktivity, která není už samoučelná, znalost obsahu rolí, osvojení si běžných norem chování a přijatelná úroveň komunikace je charakteristickým znakem toho období.

Předškolní období je časem neutuchající aktivity tělesné i duševní, dítě se zajímá o své okolí, které často doprovází otázkou „*A proč?*“. Často je toto období nazýváno obdobím hry, právě hra je aktivita, kterou se dítě nejčastěji projevuje. V tomto období dítě potřebuje řád, rodinné rituály, klidné vedení, stabilní zázemí jak v rodině tak i v předškolním zařízení. (Pilařová, Šimek, 2012).

1. 1. Motorický vývoj předškolního dítěte

V předškolním věku dochází ke zdokonalování a k růstu kvality pohybové koordinace. Pohyby jsou přesnější, účelnější, plynulejší, elegantnější. Velmi dobře dokáže v rámci společných činností s dospělými pozorovat a napodobovat sportovní aktivity. Dítě se samo obléká a svléká, uklízí a skládá si věci, zavazuje tkaničky samostatně pečuje o svou hygienu.

Dochází k rozvoji jemné motoriky, která je ovlivněna osifikací ruky. Dítě si hraje s různými materiálem – plastelínou, knoflíky, kostkami, kamínky, látkou, korálky. S rozvojem

jemné motoriky souvisí rozvoj kresby.

Kresba dětí se rozvíjí od čmáranic, které dítě nazve pokaždé jinak, až ke schopnosti dobře napodobit základní tvary. Dítě začne spontánně malovat postavu člověka, která má nejdříve podobu hlavonožce. Děti v předškolním věku je důležité podporovat ve spontánním uměleckém vyjadřování. Vytvořit mu vhodné podmínky (př. prostory, materiály, pomůcky, klid na práci, dostatek podnětů a inspirace). Do vlastní tvorby dění není dobré zasahovat.

Motorický vývoj souvisí s celkovou aktivitou dítěte mezi 3-6rokem. (Pilařová, Šimek 2012).

1. 2 Kognitivní vývoj

Kolem čtvrtého roku života se vyvíjí inteligence dítěte, která se dostává z před-pojmové úrovně na úroveň názorného myšlení. V tomto období dítě uvažuje v celostních pojmech. Ty vznikají na základě vystižení podstatných podobností. Dítě se zaměřuje na to co vidí, nebo na to co vidělo, i když už to rozčleňuje. (Langmeier, Krejčířová, 1998).

Piaget rozlišuje čtyři základní vývojová stádia dítěte:

- **senzomotorické stádium** (do 2 let) – dítě začíná odlišovat sebe sama od okolních objektů. Začíná mít vědomí o stálosti objektu.
- **předoperační stádium** (2-7let) – v tomto stádiu dítě začíná používat řeč a egocentrické myšlení.
- **stádium konkrétních operací** (7-12let) – dítě začíná chápat stálost počtu, umí logicky přemýšlet o konkrétních událostech
- **stádium formálních operací** (od 12let) – dítě umí logicky myslet o abstraktních pojmech. (Záhme, 2005).

1. 2. 1 Percepce

V tomto období se rozvíjí zraková a sluchová diference, která je později důležitá při čtení a psaní. Proto je dobré nenásilně, formou hry tuto oblast procvičovat (př.:

hra „Na tichou poštu“). (Pilařová, Šimek a kol., 2012).

Zrakové vnímání

Zrak je náš nejdůležitější orgán v přijímání informací, komunikace a poznávání. Postupně se rozvíjí prostorová orientace, řeč, myšlení vizuomotorická koordinace, základní matematické představy.

Oslabení zrakového vnímání:

- vedou na počátku školního věku k potížím ve čtení a psaní
- dítě obtížně rozlišuje tvarově podobná písmena
- obtížně se učí písmena
- pomalejší osvojení si písmen (Bednářová, Šmardová, 2011).

Sluchové vnímání

Sluchové vnímání ovlivňuje rozvoj řeči a myšlení. S větší pozorností se rozvíjí i záměrné naslouchání – vydrží poslouchat pohádku. Rozvíjí se sluchová analýza a syntéza. Předškolní dítě začíná rozlišovat jednotlivé hlásky, nejdříve počáteční, pak koncové. Pro psaní je důležitá správná funkce sluchové analýzy a syntézy.

Oslabení sluchového vnímání:

- potíže ve čtení a psaní
- potíže při učení básniček
- potíže zachytit a zapamatovat si instrukce
- v písemném projevu chyby v měkčení, délkách, záměny sykavek (Bednářová, Šmardová 2011).

Vnímání prostoru

Dítě se dobře orientuje v nejbližším okolí. Prostor, ve kterém se dítě pohybuje se učí vnímat zrakem, sluchem, pohybem a hmatem. Dítě si nejdříve vytváří představu pojmu nahoře a dole, později vpředu a vzadu. Později začíná chápat pojem vpravo a vlevo. Dále se dítě učí vnímat odhad vzdálenosti, porovnávání velikosti. Vnímání prostoru je důležité pro orientaci a přizpůsobení se prostředí, koordinace pohybů.

Oslabení vnímání prostoru:

- Obtížná orientace v prostoru
- nesprávné používání a porozumění pojmům označujících prostorové uspořádání
- obtížná orientace v textu při psaní
- obtíže v koordinaci pohybů (Bednářová, Šmardová, 2011).

Vágnerová, (2000) říká, že pro vnímání prostoru je charakteristická egocentrická perspektiva. Dítě má tendenci přeceňovat velikost nejbližších předmětů, protože se mu zdají velké, a podceňuje ty vzdálenější – vidí je malé. Dítě předškolního věku neumí odhadovat prostorové vztahy. Hodnotí je tak, jak je vnímá.

Vnímání času

V předškolním období dítě žije hlavně přítomností. Dítě přeceňuje čas a nepřesně vnímá časové úseky. Předškolák posuzuje čas ve vztahu k určité činnosti se kterou se setkává. Pro vnímání času má velký význam denní režim.

Oslabení vnímání času může mít u dítěte ve školním věku za následek:

- potíže při čtení a psaní – záměny pořadí písmen, číslic
- obtížné osvojení vědomostí o uspořádání v daném sledu – dny v týdnu apod.
- Chybovost v pořadí úkolů (Bednářová, Šmardová 2011).

Vágnerová, (2000) uvádí, že pojem času se rozvíjí pomalu. Dítě měří čas prostřednictvím určitých událostí a opakujících se jevů. Časové pojmy jako je budoucnost, minulost v tomto věku nemají přesnější obsah.

Myšlení

Předškolní děti chápou, že vše kolem nás má nějaké označení a místo otázky „Co je to?“, používá otázku „Proč?“. V předškolním věku dítěte, hrají dospělí důležitou roli, kdy musí tuto otázku s trpělivostí, vytrvale a uspokojivě zodpovídat. Nejčastěji tuto roli plní prarodiče. (Pilařová, Šimek, 2012).

Vágnerová, (2000) uvádí, že myšlení předškolního dítěte je stále ještě prelogické a egocentrické, vázané na subjektivní dojem a aktuální situační kontext. Překonáním této bariéry je důležitým vývojovým mezníkem pro vstup do školky. (Vágnerová, 2000).

Dítě nerozlišuje mezi psychickou realitou a objektivní světem reality. Předškolák je středem vlastního světa představ.

J. Piaget (1970) nazval typický způsob uvažování předškolních dětí názorné, intuitivní myšlení, které je málo flexibilní, nepřesné a prelogické. (in Vágnerová, 2000)

Další charakteristiky myšlení předškolních dětí jsou antropomorfismus (tendence odlišovat předměty), prezentismus (chápání všeho ve vztahu k přítomnosti) fantazijní přístup (vliv fantazie převládá nad respektováním logických představ).

Paměť

Děti předškolního věku mají převážně bezděčnou paměť. Záměrná paměť se vyvíjí kolem pátého roku. U předškoláků převažuje paměť mechanická. Často se děti v tomto věku snadno „naučí“ rozsáhlou básničku, nebo atlas hub jako dětské říkanky. Děti mají krátkodobou paměť, mezi 5-6rokem nastupuje paměť dlouhodobá. V oblasti paměti jsou mezi dětmi značné rozdíly. (Pilařová, Šimek 2012).

Představy a fantazie

Představy a fantazie má předškolák velmi bohaté a barvité. Děti často nedokáží odlišit realitu od konfabulace (jsou to myšlenky, o kterých jsou děti přesvědčeni, že jsou pravdivé). Dospělý pomáhá dítěti pochopit realitu a oddělit ji od fantazie. Pro předškolní děti jsou představy důležité. Pomáhají dětem vytvořit realitu jaká je pro ně pochopitelná a smysluplná. (Pilařová, Šimek 2012).

Fantazie má pro dítě v tomto období harmonizující význam. Dítě přizpůsobuje realitu svým potřebám a interpretuje ji bez ohledu na skutečnost. Dítě v tomto věku dokáže odlišit živé bytosti od neživých objektů, ale neumějí přehlížet rozdíly a přičítat neživým věcem vlastnosti živých. (Vágnerová, 2000).

Řeč

V předškolním období se zkvalitňují řečové dovednosti, rozšiřuje se slovní zásoba – v 6ti letech dítě průměrně používá 3000 slov, ale mezi dětmi jsou velké

individuální rozdíly. V tomto věku si děti osvojují gramatická pravidla – začínají používat jednoduché skloňování, časování a stupňování. Převládá komunikativní složka řeči, která má velký význam v procesu sociální integrace jedince do skupiny. Postupně mizí patlavost, zůstávají problémy jen s obtížnějšími písmeny (r,ř,č), které se při nástupu do školy mohou zlepšit samy, pokud problémy přetrvávají bývají řešeny s logopedem. Dítě začíná používat větší rozsah i složitost vět. (Pilařová, Šimek 2012).

Vágnerová, (2000) uvádí, že děti se učí mluvit prostřednictvím nápodoby verbálního projevu dospělých lidí, ale má selektivní charakter. Děti předškolního věku nenapodobují všechno co slyší. Většinou si zapamatují jen část zdělení, které má v sobě nějaké nové slovo, které ho zaujme. Tím, že děti napodobují řeč dospělých se učí i gramatická pravidla. Od čtyř let děti mluví v delších větách, později i v souvětích. Když dítě vypráví objevují se mnohé nepřesnosti a agramatismy. Významnou složkou řečového vývoje je tzv. egocentrická řeč, která takzvanou řečí pro sebe, nehledá a nepotřebuje posluchače. Egocentrickou řeč dítě používá při komentování činnosti a doprovází jeho aktivitu. Dítěti pomáhá v orientaci, uvědomění a řešení problémů. Egocentrická řeč se postupně mění a stává se vnitřní řečí.

Bednářová, Šmardová 2011 říká, že řeč je pro vývoj dítěte a jeho fungování dítěte důležitá. Ovlivňuje kvalitu poznávání, učení a rozvoj myšlení. Řeč slouží k utváření sociálních vztahů, jeho postavení ve skupině a má dopad na vnímání dítěte druhými.

Oslabení řeči může mít u dítěte ve školním věku za následek:

- přetrvávání nesprávné výslovnosti, artikulační neobratnosti
- problémy ve fonematickém uvědomování nepříznivě ovlivňují čtení a psaní
- obtíže se zapamatováním si verbálně podaných informací
- snížený jazykový cit
- menší slovní apetit, pasivitu v komunikaci, menší slovní zásobu

1. 3 Sociální vývoj

Socializace – pedagogický slovník říká, že „*socializace je celoživotní proces, v jehož průběhu si jedinec osvojuje specificky lidské normy chování a jednání, jazyk, poznatky, hodnoty, kulturu a začleňuje se tak do společnosti.*“ (Průcha, Walterová, Mareš 2001).

Socializační proces zahrnuje tři vývojové aspekty:

- **Vývoj sociální reaktivity** – znamená vývoj bohatě diferencovaných emočních vztahů k lidem v blízkém i vzdáleném okolí. Příklad úplného selhání vývojového postupu, může představovat autistické dítě, pro které lidé nic neznamení, nedokáže komunikovat s lidmi, dává přednost samotářské hře a nerozlišuje jednotlivé lidi. (Langmeier, Krejčířová, 1998).

Pilařová, Šimek (2012) uvádí, že tento vývoj probíhá plynule od narození, ale v předškolním věku poskytuje prvně vztahy na různých úrovních: s vrstevníky, s rodiči, prarodiči, širší rodinou, se sourozenci, s cizími dospělými.

- **Vývoj sociálních kontrol a hodnotových orientací** – vývoj norem, ty si dítě vytváří postupně na základě příkazů, které přijímá za své. Příkladem selhání sociálních kontrol jsou mladiství delikventi. (Langmeier, Krejčířová, 1998).
- **Osvojení sociálních rolí** – tj. takových vzorců chování a postojů, které jsou od jedince očekávány ostatními členy společnosti, vzhledem k jeho věku a pohlaví, společenskému postavení apod. Očekává se, jak u dětí, tak i u dospělých, vyžaduje plnění odlišných rolí doma a v kolektivu dětí. (Langmeier, Krejčířová, 1998).

Pilařová, Šimek, (2012) říká, že v souvislosti s probíhajícím sociálním procesem bychom měli věnovat zvýšenou pozornost sociálním vztahům toho stádia:

- vztah s vrstevníky – dítě potřebuje vrstevníky ke svým hrám. Dítě se učí měnit role, podřídit se staršímu, pečovat o menší, prosadit se.
- rodičovská dyáda a vztah dítěte k rodičům
- sourozenecká konstelace a vztahy k sourozencům
- vztahy k prarodičům

- vztah k sobě a formování sebe jako „JÁ“

V předškolním období si děti uvědomují rozdíly obou pohlaví. Znájí obsah chlapecké i dívčí role. Děti se orientují podle toho jak vypadá a jak se chová chlapeček a holčička. Tuto roli přijímají a chtějí vypadat stejně jako ostatní děti téhož pohlaví. Už od 4 let děti vědí, že jejich pohlavní identita je trvalým znakem a že se nikdy nezmění. To, že dítě přijme mužskou či ženskou identitu se projevuje i postupnou diferenciací dětské hry. (Vágnerová, 2000).

Pilařová, Šimek 2012 říká, že rodina je významným prostředím pro formování pohlavní identity. V předškolním věku často dojde k objevení pohlavních odlišností a k velkému zájmu o ně. Pro dítě je důležitý v rodině vztah mezi otcem a matkou, ale také celoživotní pouto se sourozenci.

Oslabení sociálních dovedností může mít ve školním věku za následek:

- je složitější najít si kamarády, uplatnit se
- může se stát i terčem šikany
- může mít pocity izolovanosti, strachu, méněcennosti, nepochopení (Bednářová, Šmardová 2011)

1. 4 Motivačně-volní vývoj

S touto charakteristikou souvisí neutuchající potřeba být aktivní. To se projevuje verbálně, v rovině lokomoce – stálé poskakování, poposedávání. Ale také potřeba stability, pravidelnosti, jistoty, zázemí, trvalosti, bezpečí. Předškolní dítě potřebuje stabilní prostředí, které mu dává energii a chuť zkoumat, zvědavost. Další potřeby, které do tohoto období patří jsou potřeba citového vztahu, potřeba sociálního kontaktu, společenského uznání, identity, seberealizace, emancipace.

Předškolák je nejvíce motivován jasnými a blízkými cíli spojené s konkrétním uspokojením některé z jeho potřeb. Naopak předškolák může být nejvíce flustrován, když nemůže projevovat svou aktivitu, nemůže mít kontakt s vrstevníky, odtržením od pravidelného a dostatečného kontaktu s rodiči, neschopností orientovat se ve vztazích. (Pilařová, Šimek, 2012).

1. 5 Emocionální vývoj

Rodina je ta, kdo v předškolním věku u dítěte vytváří emocionální vztahy a prožitky. Emoční vývoj dítěte souvisí s rozvojem jeho vlastního sebepojetí. U předškolních dětí je sebehodnocení poměrně vysoké, ale stále nestabilní, a je ovlivněno aktuální situací. Další důležitou součástí emočního vývoje je postupná diferenciací a regulace emočního prožívání, vyjadřování emocí. Ale také je důležitý vztah k rodičům.

Dítě v předškolním věku mívá problém utlumit své emoční reakce a také nerozumí emočním reakcím dospělých lidí, ale to si v průběhu času osvojuje. Při vstupu do školy už dítě dokáže ovládat své emoce a chápat emoční reakce druhých lidí. (Langmeier, Krejčířová, 1998).

1. 5. 1 Citová vazba

Vondráčková, (2012)¹ uvádí, „že pojem citové vazby definoval John Bowlby, (2010) jako trvalé emoční pouto, charakterizované potřebou vyhledávat a udržovat blízkost s určitou osobou, zejména v podmínkách stresu. Tendence k citové vazbě jsou podle této teorie geneticky podmíněné a základní vztahová zkušenost citové vazby vzniká v raném dětství mezi kojencem a matkou, při absenci matky případně jinou nejbližší vztahovou osobou (Wallin, 2007).“

1. 5. 2 Separační úzkost

Separační úzkost² „se jako první strach v životě dítěte začíná přirozeně objevovat a projevovat kolem sedmého měsíce života dítěte. Účinky i důsledky prožívané separační úzkosti mohou být různé. Na jejich účincích a důsledcích se podílí věk dítěte, forma separace, prostředí, ve kterém je dítě separováno, přítomné osoby, které odvádějí pozornost od přítomné matky, temperament dítěte, předchozí zkušenosti s odloučením od matky.

---

1 Mgr. VONDRÁČKOVÁ, Petra Ph.D. Citová vazba a závislost. *Citová vazba a závislost* [online]. 21.02.2012 [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://adiktologie.cz/cz/articles/detail/72/3465/Citova-vazba-a-zavislost>

2 Separační úzkost u dětí aneb závislost na matce. *Separační úzkost u dětí aneb závislost na matce* [online]. 31. 1. 2014 [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://www.spektrumzdravi.cz/separacni-uzkost-u-deti-aneb-zavislost-na-matce>

Fáze separační úzkosti jsou:

- **Protest** – *nastává ve chvíli, kdy se matka vzdálí, dítě křičí, pláče a jiné dospělé zcela razantně odmítá.*
- **Fáze zoufalství** - *Dítě ztrácí naději v návrat matky, opakovaně pláče či plakat a křičet přestává. Cítí se stísněně, utichá, je často apatické, uzavírá se samo do sebe, odmítá jíst i pít.*
- **Fáze odpoutání se nebo nalezení nového objektu** - *Tuto fázi lze chápat jakožto jakési uzdravení. Dítě po matce již netouží, neodmítá kontakt dospělých v okolí, naopak si k nim vytváří obdobný vztah, jako mělo k matce.“*

2. Školní zralost

Pro nástup dítěte do základní školy nebo naopak odložení školní docházky je důležité znát základní pojmy, které s touto problematikou souvisejí.

Školní zralost je jedním z předpokladů přijatelného zvládnutí role školáka. Jde především o určitou úroveň zralosti CNS, která se projevuje změnou celkové reaktivity dítěte, zvýšenou odolností k zátěži a schopností koncentrace pozornosti. Zrání ovlivňuje i rozvoj motoriky a senzomotorické koordinace, zrakového a sluchového vnímání. (Vágnerová, 2000).

Langmeier a Krejčířová (1998, s. 104) uvádějí - *Za školní zralost se považuje takový stav somato-psycho-sociálního vývoje, který:*

- 1) *„je výsledkem úspěšného dovršení vývoje celého předchozího období útlého a předškolního dětství,*
- 2) *je vyznačen přiměřenými fyzickými a psychickými dispozicemi pro požadovaný výkon ve škole a je doprovázen pocitem štěstí dítěte,*
- 3) *ktejý je současně dobrým předpokladem budoucího úspěšného školního výkonu a sociálního zařazení“.*

Vágnerová, (2000) ukazuje pohled na školní zralost z jiného hlediska Uvažuje o zrání organismu dítěte, především jeho CNS:

- 1) Dostatečná zralost umožňuje lepší využití dětských schopností díky kvalitnější koncentraci pozornosti (lépe se soustředí a vydrží déle pracovat). Také je předpokladem přijatelné adaptace na školní režim (míra zátěže daná školou je pro dítě lépe zvládnutelná).
- 2) Zrání CNS pozitivně ovlivňuje lateralizaci rukou, rozvoje motorického i senzomotorické koordinace a manuální zručnosti.
- 3) Rozvoj zrakového a sluchového vnímání

„Zralost“ pro školu není dána pouhým věkem a vyzrálostí nervového systému, podstatnou roli hrají dostatečné znalosti, vědomosti, dovednosti, kompetence dítěte, ale i další kompetence z oblasti tzv. pracovní zralosti. (Metrin, 2012).

V pedagogickém slovníku je školní zralost definována jako *„stav dítěte projevující se v takové úrovni jeho organismu, která mu umožňuje adaptaci na prostředí školy.“* (Průcha, Walterová, Mareš, 2001).

Obecně lze vymezit školní zralost jako dosažení takového stupně vývoje (v oblasti fyzické, mentální, emocionálně-sociální), aby se dítě bylo schopno bez obtíží účastnit výchovně vzdělávacího procesu. (Bednářová, Šmardová, 2011).

Začátek školní docházky je pro dítě důležitým mezníkem. Role školáka závisí na dosažení určitého věku a vývojové úrovně. (Vágnerová, 2000).

„ V oblasti školské legislativy je školní zralost dítěte chápána jako podmínka pro zahájení povinné školní docházky po dovršení šestého roku věku, kdy má být dítě tělesně i duševně přiměřeně vyspělé.“ (Průcha, Walterová, Mareš, 2001).

2. 1 Oblasti školní zralosti

Školní zralost můžeme posuzovat ve třech oblastech:

- **Tělesná zralost (biologická)**

Před vstupem dítěte do základní školy, dochází k celkovému protažení postavy, prodlužují se končetiny a zmenšuje se velikost hlavy. Trup se oplošťuje a zužuje. S tělesnou proměnou nastávají změny i v ovládnání těla, lepší koordinace pohybů. Dítě dokáže šetřit silami. Jeho mimika je kontrolovanější. (Langmeier, Krejčířová 1998).

U šestiletých dětí dochází k fyzickým změnám:

- změna proporcí těla – protažení postavy (jednoduchým testem je filipínská míra). Růstový věk dítěte můžeme zjistit i prostřednictvím Kapalínova indexu (poměr mezi výškou a hmotností dítěte – výška 120 cm hmotnost 20 kg)
- Kvalitativní změna motoriky – lepší koordinace pohybů, vlivem dokončování osifikace zápěstních kůstek i rozvoj jemné motoriky
- výměna dentice
- ukazatelem fyzické pohody je i dobrý zdravotní stav (Pilařová, Šimek 2012).

Souhlasím s Langmeierem, (1998) který říká, že posuzování výšky a hmotnosti je nejčastějším, nejjednodušším, ale současně nejméně průkazným ukazatelem vyspělosti dítěte. A pro vstup dítěte do školy je málo průkazné.

Ale děti, který mají drobnou tělesnou konstrukci se mohou snadněji unavit, mohou mít nižší odolnost vůči psychofyzické zátěži. Mohlo by ho to v kolektivu znevýhodňovat. (Bednářová, Šmardová 2011).

- **Kognitivní zralost (psychická)**

Psychická zralost je určitá úroveň CNS, která se projevuje v několika oblastech:

Myšlení se postupně stává analytickým. Dítě by mělo chápat:

- pojmy související s časem

- logické souvislosti
- třídění předmětů podle určitého kritéria
- jednoduché matematické vztahy

Řeč se rozvíjí s vývojem myšlení. Dítě by mělo mít:

- vyvozené všechny hlásky
- bohatou slovní zásobu
- gramaticky správné vyjadřování
- schopnost samostatného jazykového projevu

Sluchové vnímání Dítě by mělo zvládnout:

- diferenciaci – rozlišovat zvuky, napodobovat rytmus
- analýza a syntéza – rozklad slov na slabiky, poznat první hlásku ve slově
- orientaci – lokalizace zvuku v prostoru (Pilařová, Šimek 2012).

Zrakové vnímání ovlivňuje rozvoj řeči, vizuomotoriku, prostorovou orientaci, základní matematické představy.(Bednářová, Šmardová 2011).

Dítě by mělo být schopno:

- diferenciaci – rozlišovat předměty
- analýza a syntéza – skládání celku z částí
- orientaci – v prostoru i na ploše

Paměť při vstupu dítěte do mateřské školy je mechanická spontánní paměť, která se postupně obohacuje o záměrnou paměť. Dítě by mělo být schopno:

- zapamatovat si větu (8slov) a doslova ji zopakovat
- zapamatovat si a provést jednoduchý pokyn o 3 částech

Motorika se rozvíjí ve všech oblastech. Dítě by mělo být schopno:

- správně držet tužku
- obkreslit jednoduchý tvar
- nakreslit správně figuru s detaily (Pilařová, Šimek 2012).

Dítě před vstupem do školy začíná chápat svět realisticky, což znamená, že dokáže posoudit stálost nebo změnu velikosti a množství. Až teď dítě začíná logicky myslet, i když jen při konkrétních činnostech. (Langmeier, Krejčířová 1998).

- ***Emoční, motivační a sociální zralost***

Emoční zralost znamená, že dítě dokáže přiměřeně kontrolovat své city a impulzy. To je předpokladem kázně a odpovídá vývojové potřebě dítěte. S citovou zralostí souvisí i zralost pro práci. Děti přecházejí z čistě hravého zaměstnání k občasné vytrvalejší činnosti. Schopnost samostatně pracovat se vytváří postupně. S citovou a motivační zralostí úzce souvisí i sociální zralost. Dítě by mělo být méně závislé na rodině, mělo by dokázat se na čas od ní odloučit. Dítě by mělo umět podřídit se cizí autoritě a umět přijmout novou roli školáka, umět navázat kamarádské vztahy. (Langmeier, Krejčířová 1998).

Halouzková, (2010) uvádí, že dítě v předškolním věku začíná dospívat k určité sebekontrolě a kontrole svých citů. Mělo by dokázat ovládnout své chování a jednání. Podřídit se autoritě a většině. Dítě při vstupu do školy by mělo umět vypořádat se s úspěchem i neúspěchem. Školák by měl umět řešit konflikty bez pomoci, umět komunikovat s vrstevníky i dospělými. Součástí sociální zralosti je i zvládnutí základní sebekontroly.

2. 2 Školní připravenost

Školní připravenost je určitá úroveň přípravy z hlediska schopností, vlivu prostředí a výchovy.

„V obvyklém pojetí vyjadřuje termín školní připravenost souhrn předpokladů nezbytných pro úspěšné zvládnutí všech nároků školy.“ (Vágnerová,2000).

Podle pedagogického slovníku je školní připravenost souhrn předpokladů dítěte pro úspěšné zvládnutí školního života a nároků vyučování. (Průcha, Walterová, Mareš 2001).

„Dítě musí dosáhnout přijatelné socializační úrovně, mělo by zvládnout určité role, umět komunikovat a respektovat běžné normy chování. V socializačním procesu má největší význam rodina, jejíž hodnoty a normy dítě přijímá. Je důležitý obecný postoj ke vzdělání, který motivuje dítě ke školní práci. (Vágnerová, 2000 str. 147)

V Rámcovém Vzdělávacím Programu pro předškolní vzdělávání je školní připravenost prezentována klíčovými kompetencemi. (Halouzková, 2010)

2. 3 Školní nezralost

První příznaky nezralosti si povšimne většinou rodič. Dále pak v mateřské škole v porovnání s vrstevníky.

- **Fyzická nezralost** je nedostatečný vzrůst dítěte. Jeho špatný zdravotní stav. Dítě bývá často nemocné.
- **Psychická nezralost** znamená, že pomaleji zraje nervový systém a nezralost některých funkcí:
  - nedostatečná úroveň percepce
  - horší úroveň vyjadřovacích schopností, včetně logopedických vad
  - opožděný vývoj grafomotoriky
  - menší schopnost koncentrace pozornosti
- **Sociální nezralost** se může vyskytnout u dětí, které nenavštěvovaly předškolní zařízení, což znamená, že mají nedostatek sociálních zkušeností. Tyto děti jsou nadměrně fixované na rodinu.

Pokud se vyskytne některý z těchto aspektů, bývá to podnětem k úvaze o odkladu školní docházky. (Pilařová, Šimek 2012)

Aspekty školní nezralosti může vyzorovat:

- 1. RODINA** – rodiče, kteří své dítě znají nejlépe, i když nemohou tak často srovnávat s vrstevníky. Nejčastěji jsou to oni, kdo jsou iniciátory pro návštěvu pedagogicko-psychologické poradny.
- 2. Mateřská škola** – učitelka v mateřské škole nejen že dítě zná a může srovnávat s

vrstevníky, ale má také navíc pedagogické vzdělání a zkušenosti.

3. Lékař – zná dítě od narození. Případnou nezralost může odhalit pětiletá kontrola.

4. Základní škola - zápis do první třídy je pojat tak, aby nenásilnou formou případnou nezralost odhalil.

5. Odborná pracoviště – bývají to pedagogicko-psychologické poradny, ale také speciálně pedagogické centrum, kdo provádí diagnostiku školní nezralosti.

2. 4 Odklad školní docházky

Klégrová, (2003) říká: „ *Odklad školní docházky je preventivním opařením, které má chránit děti školně nezralé před selháním.* Ve školním zákoně č. 562/2004 Sb. § 37 je otázka odkladu školní docházky vymezena takto: „ *Není-li dítě po dovršení šestého roku tělesně nebo duševně přiměřeně vyspělé a požádá-li o to písemně zákonný zástupce dítěte, odloží ředitel školy začátek povinné školní docházky o jeden školní rok, pokud je žádost doložena doporučujícím posouzením příslušného poradenského zařízení a odborného lékaře.* (in Halouzková, 2010).

Metrin, Gillernová, (2003) uvádějí, že pro vstup do základní školy je věk 6let zvolen opodstatněně. Většina dětí je v tomto věku adekvátně připravena na vstup do základní školy, protože došlo ke změnám v somatickým a kognitivním vývoji. (in Pilařová, Šimek 2012).

Dříve byl odklad školní docházky doporučován pouze dětem, u kterých se výrazně projevovaly nedostatky v připravenosti na školní nároky. V dnešní době je odklad školní docházky často doporučován i z jiných důvodů. Rodiče často posílají do školy děti starší než šesti let, ve snaze prodloužit dětem bezstarostné období dětství, ale také kvůli zvýšeným nárokům dnešních škol. Pokud do základní školy nastoupí dítě nezralé, může být vystaveno stresovým situacím. Dítě nestačí požadavkům základní školy, dítě je přetěžováno, často a snadno se unaví. Může dojít k rozvoji tzv. Syndromu neúspěšného dítěte, ale také mohou vzniknout různé psychosociální problémy. (Halouzková, 2010).

Nejčastější důvody odkladu školní docházky jsou:

- **Věk dítěte** – u dětí narozených na podzim je předpoklad odkladu školní docházky, zejména u chlapců, protože vyspívají později.
- Potíže v oblasti **řeči** (ale ne vždy je to důvod k odkladu školní docházky, záleží na posouzení logopeda), potíže s **pozorností** a **soustředěností**, potíže v **grafomotorice**, pomalý **pracovní tempo** a **problémy vědomostního rázu**. (Pilařová, Šimek, 2012)

3. Pedagogická diagnostika

Pedagogickém slovníku nacházíme definici: „*pedagogická diagnostika je vědecká disciplína zabývající se otázkami diagnostikování subjektů v edukačním prostředí.*“ (Průcha, Walterová, Mareš 2001).

Cílem pedagogické diagnostiky je poznávání, posuzování a hodnocení vzdělávacího procesu a jeho aktérů. Zaměřuje se na zjištění dosažené vývojové úrovně vědomostí, dovedností, návyků a také na jaký způsobem probíhá proces výchovy a vzdělávání. (Zelinková, 2011).

Halouzková, (2010) uvádí, že cílem pedagogické diagnostiky je zhodnocení výchovného působení na dítě a zjištění stavu, který je východiskem pro možné změny.

3. 1 Metody pedagogické diagnostiky

„*Pedagogická diagnostika používá řadu metod převzatých z psychologie, které modifikuje pro své potřeby. Kromě toho používá i vlastní metody, kterou jsou staré stejně jako pedagogika sama.*“ (Zelinková, 2011).

Nejčastější metody pedagogické diagnostiky:

- **Pozorování** – je jednou z nejdůležitějších metod pedagogické diagnostiky. Učitelka pozoruje dítě v přirozených podmínkách a situacích. Sleduje jak se chová dítě v sociálních vztazích, jak řeší konflikty, jeho vztah ke hře a hru

samotnou, jak komunikuje. Při spontánní hře, která je nejpřirozenější můžeme u dítěte vyzorovat:

- míru soustředění a schopnost udržení pozornosti
- nápaditost a tvořivost, která je ve hře uplatněna
- dodržování pravidel, schopnost dokončit hru
- schopnost rozhodnout se pro určité řešení
- využití vlastních zkušeností dítěte
- vyrovnat se s nezdarem a s neúspěchem
- komunikace při hře (Pilařová, Šimek 2012).

Metoda pozorování je systematické sledování a zaznamenávání si poznatků o dítěti s cílem o optimální vedení dítěte. Tato metoda nemusí probíhat jen ve školní třídě, ale může probíhat všude, kde dochází k interakci mezi dětmi, kde se dítě nějakým způsobem projevuje. (Zelinková, 2011).

- **Rozhovor** – jeho obsahem jsou otázky, které mohou být uzavřené, polootevřené a otevřené, a odpovědi. Může být strukturovaný, kde máme vytyčený cíl. Nestrukturovaný rozhovor je volné vyprávění. Při rozhovoru s dítětem je důležité, aby dítě dostalo prostor pro vyjádření svých názorů, a nehrozilo nebezpečí zneužití odpovědí.(Zelinková, 2011).

Halouzková, (2010) říká, že spontánní nebo navozený rozhovor s dítětem, může vysvětlit chování a jednání dítěte.

- **Rozbor výtvorů (prací) dítěte** – rozbor kresby nebo volné tvorby dítěte je jedním z ukazatelů vývojové úrovně dítěte, může se ukázat, že něco není v pořádku. V mateřských školách mají děti většinou zavedené portfolio – soubor prací a záznamů o dítěti. (Halouzková, 2010)
- **Anamnéza** = rozpomenutí; touto metodou získáváme informace z uplynulého života žáka, které mohou pomoci k objasnění současného stavu. Rozlišujeme anamnézu osobní, rodinnou a školní. V **osobní anamnéze** získáváme informace

o prenatálním i perinatálním vývoji dítěte, o jeho vývoji v předškolním věku. **Rodinná anamnéza** nám pomůže získat informace o způsobu výchovy v rodině, vlivu členů rodiny i širší rodiny. **Školní anamnéza** zahrnuje hodnocení předchozími, současnými učiteli, ale také lidmi, kteří přišli s dítětem do styku. (Zelinková, 2011).

- **Dotazníky** – písemný způsob kladení otázek a získávání odpovědí. Tímto způsobem můžeme získat údaje od velkého množství respondentů v krátké době. Při vypracování dotazníků je důležitá zvýšená pozornost při přípravě, zadávání a vyhodnocování získaných údajů. (Zelinková, 2011).
- **Standardizovaný test** – je nástrojem měření schopností, nadání, výkonů, postojů, zájmů, kognitivních funkcí apod. (Zelinková, 2011).

V podmínkách mateřských škol jsou nejčastěji používány metody pozorování, rozhovoru, rozbor výtvorů dítěte. (Halouzková, 2010).

U předškolních dětí je pedagogická diagnostika blíže orientovaná ke klíčovým kompetencím budoucího školáka. A pomáhá odhalovat nedostatky u dětí, které by mohly mít při vstupu do základní školy potíže. (Pilařová, Šimek 2012).

Pedagogická diagnostika umožňuje učitelkám v mateřské škole zpětnou vazbu, analýzu pedagogického procesu a kontrolu naplňování cílů vzdělávání. Umožňuje posoudit individuální vývojové zvláštnosti dětí a přizpůsobit jim podmínky a obsah výchovně- vzdělávací práce. (Halouzková, 2010).

II. PRAKTICKÁ ČÁST

1. Cíl výzkumu a předpoklady

Cílem mé bakalářské práce je zjistit, zda-li jsou na školní docházku lépe připraveny děti ve městě nebo na vesnici.

Předpoklady:

1. Předpokládám, že ve Zkoušce znalostí předškolních dětí si budou děti rovný.
2. Předpokládám, že děti v Praze budou více úspěšné v Orientačním testu školní zralosti než děti na vesnici.
3. Předpokládám, že v testu Verbálního myšlení si budou děti rovný.

2. Charakteristika a popis skupiny, ve které byl výzkum prováděn

Výzkum byl proveden ve dvou mateřských školách. Jedna byla v Praze ve Stodůlkách a druhá na vesnici v okolí Berouna. Skupina byla složena z 12 předškolních dětí. Šest dětí – 3 chlapci a 3 dívky z pražské školky a šest dětí – 4 chlapci a 2 dívky z venkovské školky. Skupinu dětí z pražské školky vedou dvě paní učitelky s třicetiletou praxí a venkovskou skupinu dětí vedou dvě paní učitelky s šestiletou praxí. V obou mateřských školách je příjemné a klidné prostředí, paní učitelky se dětem snaží vytvořit vhodné podmínky a dovést děti k takové úrovni školní připravenosti, aby děti bez problémů zvládly vstup do první třídy základní školy.

3. Metody výzkumu

V Bakalářské práci byl dětem předložen Orientační test školní zralosti, Test verbálního myšlení, Zkouška znalostí předškolních dětí. Výsledky byly pečlivě zaznamenány a uloženy.

Další metodou výzkumu byl volný rozhovor s učitelkami testovaných dětí. O jejich chování a projevy se ve spontánních i řízených činnostech.

3. 1 Orientační test školní zralosti (Jaroslav Jirásek)

Tento test se skládá ze tří částí. Děti mají za úkol nakreslit mužskou postavu, podle předlohy opsat větu, podle předlohy obkreslit skupinu teček. Tímto testem zjišťujeme úroveň jemné motoriky a vizuomotorické koordinace. Každý úkol hodnotíme 1-5 body. Děti při plnění úkolů nijak opravujeme, neupozorňujeme na chyby, jen dítě motivujeme a povzbuzujeme.

- **Kresba postavy**

1. bod – nakreslená postava musí mít hlavu, trup a končetiny. Hlava musí být s trupem spojena krkem, na hlavě musí být vlasy, pokud má postava čepici, musí jí vlasy z pod ní koukat. Na obličejí musí mít oči, nos, ústa a naznačené uši. Uši a krk někdy nevnímají a zapomínají je nakreslit. Ruce jsou dvojčarou, paže je zakončena pětprstou rukou.

2. body – je podobné zobrazení postavy jako jednička, kromě syntetického způsobu zobrazení. Na dva body může chybět krk, vlasy, a správně nakreslená ruka (př.: na jedné ruce pět prstů na druhé jen čtyři prsty.). Na obličejí nesmí chybět oči, nos a ústa.

3. body – kresba musí mít hlavu, trup a končetiny. Paže nebo nohy jsou nakresleny dvojčarou. Může chybět krk, uši, vlasy, oděv, prsty a chodidla. Kresba může mít větší hlavu než trup, nebo jiné špatné proporce.

4. body – kresba je primitivní má trup a hlavu, končetiny jsou nakresleny jednou čarou.

5. bodů – kresbě chybí jakékoliv zobrazení trupu nebo oba páry končetin – hlavonožec.

- **Zobrazení psacího písma** – věta je beze smyslu, má tři části, Obsahuje velké písmeno a je věta je zakončena tečkou. Věta má jedno písmeno „i“.

1. bod – přesně napodobení předlohy. Všechna písmena jsou čitelná, řádek písma rozdělený na tři části, tečka nad písmenem „i“ i za větou

2. body – v opsané větě není čitelné jedno písmeno. Může chybět jedna tečka. Věta tvoří tři slova, řádek nemusí být vodorovný, ale musí se vejít do rámečku.

3. body – věta musí mít pět čitelných písmen, tvoří dvě části, musí se vejít do

rámečku. Mohou chybět obě tečky, začáteční písmeno nemusí být větší než ostatní.

4. body – ve větě jsou alespoň dvě čitelná písmena, písmo nemusí tvořit řádek.

5. bodů – ve větě je čitelně napodobeno pouze jedno písmeno; eventuálně pouze čárání.

- **Obkreslení skupiny teček** – teček je deset, dítě musí napodobit figuru a opsat přesný počet teček.

1. bod – přesné napodobení předlohy, může být zmenšení obrazce, zvětšení nesmí být o víc než polovinu, můžeme tolerovat malé vychýlení jedné tečky z roviny.

2. body – počet i sestavení teček musí odpovídat předloze, můžeme tolerovat vychýlení tří teček z vodorovného nebo svislého směru.

3. body – obrazec se trošičku kácí, ale pořád se podobá předloze. Obrazec se skládá z teček, nemusí být přesný počet. Nesmí jich být víc než dvacet a méně než sedm. Může být i jakékoliv pootočení.

4. body – změť teček se svým vzhledem nepodobá předloze. Na počtu teček nezáleží, nesmí být jiné tvary.

5. bodů – pouze čmárání

- **Hodnocení** – po sečtení bodů ze všech tří částí

3-5 bodů – výrazný nadprůměr

6 bodů – nadprůměr

7-9 bodů – průměr

10-11 bodů – slabší průměr

12 bodů – podprůměr, i když pořád ne tak špatný

13-15 bodů – velmi slabý podprůměr

3. 2 Test verbálního myšlení (Jaroslav Jirásek)

Tento test se zaměřuje na verbální složku a doplňuje orientační test školní zralosti. Obsahuje dvacet otázek z každodenního života, které jsou bodovány a jsou čím dále

těžší. Dítě doplňuje slova do věty. Výkon dítěte odpovídá součtu dosažených bodů při jednotlivých otázkách.

- **Klasifikace výsledků** – výsledek v testu je součet bodů (+ a -) dosažených v jednotlivých otázkách.

1 ..... +24 a lepší

2 ..... +14 až +23

3 ..... 0 až +13

4 ..... -1 až -10

5 ..... -11 a horší

3. 3 Zkouška znalostí předškolních dětí (Matějček, Vágnerová)

Tento test obsahuje deset oblastí, kde každá má čtyři otázky, na které dítě odpovídá. Otázky jsou kladeny tak, aby byla možná jen pouze jedna odpověď. Každá správná odpověď + jeden bod, každá špatná odpověď -1 bod. Maximální počet bodů je 40. Dítě neopravujeme a nesnažíme se ho přivést ke správné odpovědi.

	Věk: 5,6	Věk: 6,0	Věk: 6,6	Věk: 6,9
Klasifikace výsledků	Počet bodů	Počet bodů	Počet bodů	Počet bodů
Nadprůměr	39 - 35	Nediferencuje se	Nediferencuje se	Nediferencuje se
Lepší průměr	36 - 32	38 - 33	38 - 36	39 - 38
Průměr	31 - 24	32 - 27	35 - 29	37 - 31
Nížší průměr	23 - 16	26 - 18	28 - 21	30 - 23
Podprůměr	15 - 10	17 - 12	20 - 12	22 - 16
Níže	9 - 7	11 - 9	13 - 11	15 - 12

4. Výsledky výzkumu a jejich prezentace

Bylo vybráno 12 dětí předškolního věku. Šest dětí z vesnické a šest dětí z pražské školky. Testy (Orientační test školní zralosti, test verbálního myšlení, test znalostí předškolního dítěte) byly dětem předkládány individuálně v měsíci únoru. Výsledky testů jsem konzultovala a vyhodnocovala ve spolupráci s Mgr. Hájkovou a Mgr. Vaňkem.

4. 1 Prezentace výsledků testů - Praha

Filip; 6let 2měsíce

Orientační test školní zralosti

- **Kresba postavy:** Postava má hlavu, vlasy, obličej, ale chybí nos, uši, krk. Na rukou jsou prsty, na nohou znázorněné boty. Postava je nakreslená poměrně malá.

Počet bodů: 3

- **Překreslení věty:** Věta není rozčleněna na tři části. Pouze dvě písmena jsou čitelně napodobena. **Počet bodů:** 4
- **Napodobení skupiny teček:** počet teček odpovídá předloze. Tečky jsou větší než předloha, některá z teček je znázorněna jako prázdný kruh. **Počet bodů:** 2
- **Společné hodnocení Mgr. Vaněk, Růžičková³**

kresba postavy - končetiny i trup jsou nakresleny velmi schématicky. Jsou téměř ve formě obdélníku. Kresba působí toporně. Hlava je na trup nasazena bez krku. Kresba vypovídá o snížené úrovni grafomotorických schopností. Pozitivním signálem je úsměv postavy a rozpřážené ruce svědčí o potřebě sociálního kontaktu.

Překreslení věty - méně zřetelné jasné členění, pouze dvě písmena jsou čitelně napodobena. Jsou zřetelné potíže s jemnou motorikou.

Napodobení skupiny teček - poměrně přesné a souměrné vypočtení může svědčit o dobré koncentraci pozornosti.

Celkový počet získaných bodů: 9 = průměrný výkon

---

³ VANĚK, Jan, vysokoškolský učitel, Růžičková, Martina, učitelka v mateřské škole [ústní sdělení]. České Budějovice, 21. 3. 2014

Test verbálního myšlení

Celkový počet získaných bodů: 9 = klasifikace = 2

Zkouška znalostí předškolních dětí

Celkový počet získaných bodů: 26 = nižší průměr

Filípek byl při plnění testů byl soustředěný, nerozptyloval se. U některých otázek se déle rozmýšlel, naopak na některé odpovídal bez rozmyšlení. Při plnění orientačního testu školní zralosti si chlapec pro sebe povídal co teď kreslí, jaká píše písmena a nahlas počítal tečky používal egocentrickou řeč.

Velmi pozitivní je, že se chlapec umí podepsat. Chlapec má staršího sourozence, což je znát v jeho projevu. Bratr je pro něj vzorem, často o něm mluví.

Vendulka; 6let 4měsíce

Orientační test školní zralosti

- **Kresba postavy:** postava není syntetického způsobu zobrazení. Postava má vlasy, 5 prstů, velmi výrazné zobrazení tváří, ale chybí uši a krk.

Počet bodů: 2

- **Překreslení věty:** napodobené písmo nemá tři části. Jsou čitelně napodobena jen tři písmena. **Počet bodů: 4**
- **Napodobení skupiny teček:** obkreslená skupina teček se obrysem tvaru podobá předloze. Obsahuje více teček než na předloze i mírné vychýlení. **Počet bodů: 3**
- **Společné hodnocení Mgr.Vaněk,Růžičková⁴**

kresba postavy - u nakreslené postavy nacházíme neforemné tělo s přepojenými končetinami. Postava působí nesourodě. Na postavě je nápadná velká hlava s mnoha vykreslenými detaily – vlasy, oči, nos s dírkami, tváře, ústa. Krk splývá s trupem. Chybějí uši. Postava je nakreslená pestrými barvami, ale chybí jí úsměv. Z výrazu obličeje můžeme usuzovat obavy a úzkost dívky. Příjemně překvapí skutečnost, že dívka postavu zasadila do kontextu. Neforemná postava může svědčit o mírném vývojovém opoždění nebo o emočních problémech dívky.

⁴ VANĚK, Jan, vysokoškolský učitel, Růžičková, Martina, učitelka v mateřské škole [ústní sdělení]. České Budějovice, 21. 3. 2014

Překreslení věty - Dívka může mít problémy s grafomotorickou koordinací. Jednu slabiku úplně vynechala, což může znamenat odklony pozornosti.

Napodobení skupiny teček - místo deseti překreslených teček, překreslila dívka šestnáct teček, což může svědčit o odklonu pozornosti nebo pře-motivovanosti.

Celkový počet získaných bodů: 9 = průměrný výkon

Test verbálního myšlení

Celkový počet získaných bodů: 15 = klasifikace = 2

Zkouška znalostí předškolních dětí

Celkový počet získaných bodů: 18 = nižší průměr

Na dívce při plnění testů byla znát nervozita, často se ujišťovala zda odpovídá správně. Uvolnila se při kreslení postavy, bylo znát, že kreslení má ráda a je si v něm jistá. Velmi mě zaujala její odpověď na otázku: Na co potřebujeme kosu?, dívka odpověděla: „, abychom neumřeli.“

David; 5let 9měsíců

Orientační test školní zralosti

- **Kresba postavy:** postava má tři části – trup, hlavu, končetiny. Končetiny jsou nakreslené dvou čarou. Postavě chybí uši, nos, chodidla. Postava má pouze tři prsty.

Počet bodů: 3

- **Překreslení věty:** v opsané větě je čitelných pět písmen. Nechybějí tečky, věta má tři části. **Počet bodů:** 3
- **Napodobení skupiny teček:** přesné napodobení předlohy **Počet bodů:** 1
- **Společné hodnocení Mgr. Vaněk, Růžičková⁵**

kresba postavy - Postava je nakreslena velmi schématicky, složená z obdélníků. Na postavě chybí chodidla, prsty a v obličeji chybí nos a uši.

---

5 VANĚK, Jan, vysokoškolský učitel, Růžičková, Martina, učitelka v mateřské škole [ústní sdělení]. České Budějovice, 21. 3. 2014

Chybějící nohy mohou znamenat nezakořenění. Pozitivní je úsměv postavy.

Překreslení věty - výběr pastelky značí pozitivní ladění dítěte. 4-5 písmen je napodobeno realisticky. Jsou možné problémy v grafomotorice.

Napsané „O“ místo „E“ značí nepřesné vnímání tvarů.

Napodobení skupiny teček - překreslení teček je velmi přesné a precizní. Svědčí to o dobré koncentraci a udržení pozornosti.

Celkový počet získaných bodů: 7 = vývojový průměr

Test verbálního myšlení

Celkový počet získaných bodů: 1 = klasifikace = 3

Zkouška znalostí předškolních dětí

Celkový počet získaných bodů: 10 = podprůměr

Při plnění testu bych chlapec soustředěný, i když občas chvílemi nervózní. Pastelku držel špetkovitým úchopem, ruka byla uvolněná. Na výsledku a odpovědích v testu zkoušky znalostí předškolních dětí je znám, že má chlapec tatínka korejské národnosti. Že je chlapec míšeného původu je znát na jeho jazykovém projevu. Při vyprávění se často zamyslí a najednou začne vyprávět o něčem jiném, může to svědčit o nesoustředěnosti, zbrklosti a roztržitosti chlapce. Pozitivní je, že se chlapec umí podepsat.

Chlapec je velmi šikovný na praktické činnosti a konstruktivních činnostech, rád maluje a sportuje. V kolektivu dětí je oblíbený, snadno a bez problémů navazuje přátelství s dětmi.

Adam; 6let

Orientační test školní zralosti

- **Kresba postavy:** postava má tři části hlavu, trup a končetiny. Nohy jsou nakreslené dvou čarou, ruce jako „pařátky“. Postavě chybí pouze nos.

Počet bodů: 3

- **Překreslení věty:** v napodobené větě jsou čitelně napodobena pět písmen. Věta

má tři části. Nechybějí tečky. **Počet bodů:** 3

- **Napodobení skupiny teček:** malé vychýlení jedné tečky, některé tečky nejsou vyplněné (kroužky) **Počet bodů:** 2
- **Společné hodnocení Mgr. Vaněk, Růžičková⁶**

kresba postavy – U postavy je překvapivé, že je znázorněna dvakrát.

První verze je nakreslena barevně bez bot a uší. Druhá verze je nakreslena s ušima a botami, ale chybí nos a je nakreslena černě.

Ramena a paže jsou ve tvaru trojúhelníku, na ně jsou nastaveny „pařátky“ (velmi schématicky, čarami znázorněna). Tento znak nesourodého napojování může vypovídat o organicitě u chlapce a o LMD, popřípadě potenciální prognóza ADHD nebo SPU.

Překreslení věty – slabiky jsou přepsané s jasnými mezerami, což svědčí o určitém jasném myšlení. Čtyři až pět písmen je napodobeno poměrně realisticky. Tvary písmen jsou poměrně ostré. Mohou svědčit o pronikavém myšlení i o agresivitě dítěte.

Napodobení skupiny teček – přesný počet teček je vyobrazený poměrně přesně. Provedení působí zbrkle, možné výkyvy pozornosti.

Celkový počet získaných bodů: 8 = vývojový průměr

Test verbálního myšlení

Celkový počet získaných bodů: 22 = klasifikace = 2

Zkouška znalostí předškolních dětí

Celkový počet získaných bodů: 34 = lepší průměr

Chlapec byl při plnění testů neklidný, neposedný, nesoustředěný, nechal se lehce rozptýlit. Ale jeho odpovědi v testu verbálního myšlení a ve zkoušce znalostí předškolních dětí byly přesné a správné. Chlapec je velmi nadaný na předmatematické představy a je velmi bystrý.

---

⁶ VANĚK, Jan, vysokoškolský učitel, Růžičková, Martina, učitelka v mateřské škole [ústní sdělení]. České Budějovice, 21. 3. 2014

Eliška; 6let

Orientační test školní zralosti

- **Kresba postavy:** nakreslená postava má tři části hlavu, trup a končetiny. Postavě nechybí krk, vlasy, uši jsou zakryté vlasy (dívka vysvětlila, že otec má delší vlasy). V obličeji jsou oči, ústa, nos (nosní dírky). Nohy jsou dole zahnuté, postava má oblečení a je nakreslena syntetickým způsobem.

Počet bodů: 1

- **Překreslení věty:** Čitelně je napodobeno pět písmen. Věta tvoří tři části. Nechybějí tečky. Některá písmena jsou opravovaná. **Počet bodů: 3**
- **Napodobení skupiny teček:** přesné napodobení skupiny teček **Počet bodů: 1**
- **Společné hodnocení Mgr. Vaněk, Růžičková⁷**

kresba postavy – realistické znázornění postavy. Propracovaná kresba, svědčí o dobré úrovni jemné motoriky. U postavy nacházíme netradiční zobrazení nosu (dívka vysvětlila, že jí takto kreslit nos naučila babička). Postavě chybí uši a dva prsty.

Překreslení věty – pět písmen se dívce podařilo napodobit poměrně přesně. V přepisu jsou četné zádrhly, obtíže s navazováním. Jsou patrné mírné potíže s grafomotorikou nebo četné odklony v pozornosti. Mohou zde být i obtíže ve zrakovém rozlišení.

Napodobení skupiny teček – překreslení bodů je velmi přesné precizní. Což svědčí o dobré koncentraci dívky na jednoduchý úkol.

Celkový počet získaných bodů: 5 = výrazný vývojový nadprůměr

Test verbálního myšlení

Celkový počet získaných bodů: 19 = klasifikace = 2

Zkouška znalostí předškolních dětí

Celkový počet získaných bodů: 12 = podprůměr

Dívka je velmi nadaná na kreslení. Překvapilo mě velmi nízké hodnocení ve zkoušce znalostí předškolních dětí. Dívce dělaly problémy otázky v oblasti času a počtu.

⁷ VANĚK, Jan, vysokoškolský učitel, Růžičková, Martina, učitelka v mateřské škole [ústní sdělení]. České Budějovice, 21. 3. 2014

Při tomto testu byla dívka nesoustředěná. Naopak dívka velmi příjemně překvapila v testu verbálního myšlení a orientačním testu školní zralosti.

Terezka; 6let

Orientační test školní zralosti

- **Kresba postavy:** Nakreslená postava má tři části – hlavu, trup a končetiny. Končetiny jsou nakreslené dvou čarou. Na hlavě jsou vlasy, ale chybí uši, v obličejí jsou oči, nos a ústa. Nohy jsou dole zahnuté, na rukou jsou znázorněny pouze tři a čtyři prsty. **Počet bodů:** 2
- **Překreslení věty:** věta má tři části, pět písmen je čitelně napodobeno. Na délku se věta nevejde do rámečku. Tečky nechybějí. **Počet bodů:** 3
- **Napodobení skupiny teček:** překreslená skupina teček se tvarem podobá předloze, větší počet teček. **Počet bodů:** 3
- **Společné hodnocení Mgr. Vaněk, Růžičková⁸**

kresba postavy – postava je nakreslena poměrně velká, realisticky provedená. Použita je červená a černá barva. Dívka možná chce zdůraznit, jak je tatínek pro ni důležitý, má zřejmě k němu pozitivní emoční vztah. Na obličejí jsou zřejmé detaily – oči, nos, ústa, vousy, vlasy. Ruce u těla mohou vypovídat o ostýchavosti a nesmělosti dívky.

Překreslení věty – v přepisu slabik dívka čitelně zachytila pět písmen. Písmena zabírají poměrně velkou plochu, což může svědčit o potřebě dominance. Dívka má potíže s návazností písmen.

Napodobení skupiny teček – překreslené body jsou překreslené na malé ploše, což svědčí o touze dívky se koncentrovat. Dva body navíc svědčí o drobných odklonech pozornosti, popřípadě o rychlé unavitelnosti dívky.

Celkový počet získaných bodů: 8 = vývojový průměr

Test verbálního myšlení

Celkový počet získaných bodů: 26 = klasifikace = 1

---

⁸ VANĚK, Jan, vysokoškolský učitel, Růžičková, Martina, učitelka v mateřské škole [ústní sdělení]. České Budějovice, 21. 3. 2014

Zkouška znalostí předškolních dětí

Celkový počet získaných bodů: 32 = průměr

Dívka je velmi uzavřená, tichá a nevýrazná. Velmi mě dívka překvapila v testu verbálního myšlení. Při plnění testů se soustředila, odpovídala tiše, klidně a s rozvahou. Některé otázky si déle rozmýšlena.

4. 2 Presentace výsledků testů – Venkov

Matěj; 5let 7měsíců

Orientační test školní zralosti

- **Kresba postavy:** postava je nakreslena primitivním způsobem, ruce jsou nakresleny dvojčarou zakončené pěti prsty, nohy jsou znázorněny jednoduchými čarami. Na hlavě chybějí uši. Velmi zvládnutý krk.

Počet bodů: 4

- **Překreslení věty:** čitelně jsou napodobena čtyři až pět písmen, věta tvoří tři části, nechybějí tečky. Věta se téměř nevejde do rámečku, mírně přesahuje. Začáteční písmeno je stejně velké jako ostatní. **Počet bodů:** 3
- **Napodobení skupiny teček:** napodobení teček je poměrně přesné. **Počet bodů:** 1
- **Společné hodnocení Mgr. Vaněk, Růžičková⁹**

kresba postavy – postava je výrazně zjednodušená. Trup a hlava jsou znázorněny kruhem ke kterým jsou připojeny končetiny. Kresba postavy svědčí o výrazných grafomotorických obtížích. Susp. o vývojovém opoždění .(?) Opoždění může vycházet z toho že grafomotorický projev působí nezrale.

Překreslení věty – přepsané slabiky svědčí o výrazných grafomotorických obtížích a potíží s grafomotorickou koordinací.

Napodobení skupiny teček – přepis deseti bodů je provedeno poměrně přesně a precizně, což svědčí o dobré koncentraci dítěte.

---

⁹ VANĚK, Jan, vysokoškolský učitel, Růžičková, Martina, učitelka v mateřské škole [ústní sdělení]. České Budějovice, 21. 3. 2014

Celkový počet získaných bodů: 8 = vývojový průměr

Test verbálního myšlení

Celkový počet získaných bodů: 14 = klasifikace = 2

Zkouška znalostí předškolních dětí

Celkový počet získaných bodů: 27 = průměr

Chlapec byl při plnění testů klidný, rozmyšliví. Při orientačním testu školní zralosti používal egocentrickou řeč, říkal si pro sebe jakou část postavy maluje, počítal si tečky. U testu znalostí předškolních dětí jeho odpovědi nebyly jednoslovné, ale většinou každou odpověď rozvedl o vlastní zkušenost. Je velmi zajímavé, že chlapec má v jednom testu velmi dobré výsledky a ve druhém má hraniční. Chlapec má ve školce bratra dvojče, ve dvou testech mají sourozenci poměrně stejné výsledky.

Ondra; 5let 7měsíců

Orientační test školní zralosti

- **Kresba postavy:** Primitivní kresba postavy s trupem. Končetiny – nohy jsou nakresleny dvou čarou, ale chybějí paže prsty jsou vyobrazeny z trupu. Hlava je s trupem spojená krkem, ale chybějí vlasy a uši.

Počet bodů: 4

- **Překreslení věty:** přesné napodobení předlohy, všechna písmena jsou čitelně vyobrazena. Nechybějí obě tečky. Věta je rozdělena na tři části, psaná vodorovně a nejde se do rámečku. **Počet bodů:** 1

- **Napodobení skupiny teček: Počet bodů:** 1

- **Společné hodnocení Mgr. Vaněk, Růžičková¹⁰**

kresba postavy – Kresba svědčí o výrazných grafomotorických obtížích.

Chlapec je velmi snaživí po počátečním nezdaru se pokusil o znázornění postavy ještě dvakrát. Susp. o vývojovém opoždění .(?) Opoždění může vycházet z toho že grafomotorický projev působí nezrale.

Překreslení věty – poměrně přesné překreslení písma, svědčí o dobré

---

¹⁰ VANĚK, Jan, vysokoškolský učitel, Růžičková, Martina, učitelka v mateřské škole [ústní sdělení]. České Budějovice, 21. 3. 2014

grafomotorické koordinaci.

Napodobení skupiny teček – body jsou napodobeny téměř bezchybně, což svědčí o dobré koncentraci dítěte.

Celkový počet získaných bodů: 6 = Vývojový nadprůměr

Test verbálního myšlení

Celkový počet získaných bodů: 15 = klasifikace = 2

Zkouška znalostí předškolních dětí

Celkový počet získaných bodů: 30 = průměr

Chlapec byl při plnění testů koncentrovaný, bystrý a pozorný, důsledný, nerozptyloval se. Velmi mě zaujal jeho orientační test školní zralosti, kde při kresbě postavy má hodnocení 4, ale jeho napodobení věty je velmi přesné, nejlépe napodobené z celé výzkumné skupiny.

Velmi pozitivní je i to, že se chlapec dokáže podepsat celým jménem i příjmením. Jak jsem již dříve zmínila chlapec má ve třídě bratra – dvojče, chlapec má lepší výsledek v orientačním testu školní zralosti než bratr, v ostatních testech mají podobné výsledky.

Bára; 6let

Orientační test školní zralosti

- **Kresba postavy:** chaoticky primitivní kresba s trupem, ruce jsou znázorněny jednoduchými čarami „pařátky“, ale počet prstů je správný. Na hlavě chybějí uši.

Počet bodů: 4

- **Překreslení věty:** čitelně vyobrazena tři písmena, věta je opsaná vodorovně, vejde se do rámečku, nechybějí tečky, ale jedna je napsaná jinde než podle předlohy. Písmo tvoří tři slova. **Počet bodů:** 4

- **Napodobení skupiny teček:** Celkem přesné napodobení předlohy, mírné vychýlení jedné tečky **Počet bodů:** 2

- **Společné hodnocení Mgr. Vaněk, Růžičková¹¹**

---

¹¹ VANĚK, Jan, vysokoškolský učitel, Růžičková, Martina, učitelka v mateřské škole [ústní sdělení]. České Budějovice, 21. 3. 2014

kresba postavy – postava svědčí o výrazných grafomotorických obtížích.

Susp. o organicitě LMD.(?) Vyobrazení postavy působí chaoticky neuspořádaně. V obličejí téměř nescházejí detaily, kromě uší a zorniček.

Překreslení věty – přepis písma může svědčit o výrazných grafomotorických obtížích. Tři písmena jsou v hrubých rysech napodobeny podle předlohy.

Napodobení skupiny teček – v překreslení teček jsou nepřesnosti, což svědčí o možných odklonech pozornosti

Celkový počet získaných bodů: 10 = slabší vývojový průměr

Test verbálního myšlení

Celkový počet získaných bodů: 16 = klasifikace = 2

Zkouška znalostí předškolních dětí

Celkový počet získaných bodů: 26 = průměr

Dívka byla při plnění testů velmi ostýchavá před cizími lidmi, často se ujišťovala o správnosti jejich odpovědí. Dívka je důsledná na detaily, šikovná na manuální práci, snaživá. Dívka nemá ráda, bojí se zvířat – hmyzu. Dívka působí mile, je nekonfliktní. V kolektivu dětí navazuje snadno přátelství. Bez problémů se odloučí od matky, někdy ani nechce odejít ze školky. Ve školce má mladší sestřičku.

Při kresbě měla dívka uvolněnou ruku, špetkovitý úchop tužky, na tužku při kreslení netlačila.

Eliška; 6let 3měsíce

Orientační test školní zralosti

- **Kresba postavy:** nakreslená postava má tři části – hlavu, trup a končetiny. Paže a nohy jsou nakresleny dvou čarou. Postava nemá nakreslený krk, uši, nos a ústa. Jsou znázorněny pouze tři prsty na každé ruce.

Počet bodů: 3

- **Překreslení věty:** čitelně napodobena jsou pouze dvě písmena. Věta nemá tři části. Nechybějí tečky. **Počet bodů:** 4

- **Napodobení skupiny teček:** napodobení je přesné, žádné tečky nejsou vychýlené, jsou úplném zákrytu svise i vodorovně. Ale některé tečky jsou znázorněné jako nevyplněné kroužky **Počet bodů:** 2

- **Společné hodnocení Mgr. Vaněk, Růžičková¹²**

kresba postavy – nakreslená postava může svědčit o určitém vývojovém opoždění. Kresba svědčí o výrazných grafomotorických obtížích. Postavě chybí nos, ústa, uši, ale má velmi výrazné oči. Každé oko má jinou barvu. Což svědčí o chaotickém přístupu dívky. Ruce jsou schématicky připojené k hlavě.

Překreslení věty – přepsání slabik svědčí o výrazných grafomotorických obtížích. Vyskytují se obtíže s návazností v písmu, zádrhely a časté opravy. Můžou zde být problémy s grafomotorickou koordinací.

Napodobení skupiny teček – poměrně přesné napodobení skupiny teček, svědčí o dobré koncentraci dítěte.

Celkový počet získaných bodů: 9 = vývojový průměr

Test verbálního myšlení

Celkový počet získaných bodů: 15 = klasifikace = 2

Zkouška znalostí předškolních dětí

Celkový počet získaných bodů: 28 = průměr

Dívka působila při plnění testů dominantně, suverénně, což mi později potvrdila i paní učitelka. V kolektivu má ráda, když je středem pozornosti, když ji ostatní děti poslouchají. Dívka má problémy se splněním pokynů učitelek, což vypovídá o její dominantní povaze. Dívka se na plnění testů soustředila, nerozptylovala se.

Ondra; 6let 1měsíc

Orientační test školní zralosti

- **Kresba postavy:** primitivní kresba postavy s trupem (velký ovál). Končetiny jsou nakresleny jednoduchými čarami. Ruce jsou zakončené pěti prsty („pařátky“).

---

¹² VANĚK, Jan, vysokoškolský učitel, Růžičková, Martina, učitelka v mateřské škole [ústní sdělení]. České Budějovice, 21. 3. 2014

Hlava je s trupem spojena krkem. Na hlavě chybějí pouze uši.

Počet bodů: 4

- **Překreslení věty:** ve větě jsou čitelně napodobena dvě až tři písmena. Písmo netvoří řádek, nevejde se do rámečku. Nechybějí tečky. **Počet bodů: 4**
- **Napodobení skupiny teček:** přesné napodobení předlohy. Puntíky jsou v zákrytu vodorovně i svisle. Mírné zvětšení puntíků. **Počet bodů: 1**
- **Společné hodnocení Mgr. Vaněk, Růžičková¹³**

kresba postavy – velmi schématické nakreslení postavy, velký trup a napojené končetiny - „pařátky“. Vybraná žlutá pastelka svědčí buď o pozitivním ladění dítěte nebo o snaze zamaskovat nedostatky. SUSP. můžeme uvažovat o organicitě chlapce LMD nebo prognóze SPU, ADHD.

Překreslení věty – Přepis slabik značí o výrazné snížené úrovni grafomotoriky.

Napodobení skupiny teček – přesné napodobení skupiny teček svědčí o dobré koncentraci chlapce na lehký úkol

Celkový počet získaných bodů: 8 = vývojový průměr

Test verbálního myšlení

Celkový počet získaných bodů: 16 = klasifikace = 2

Zkouška znalostí předškolních dětí

Celkový počet získaných bodů: 30 = Průměr

Chlapec byl u plnění testů pozorný, pečlivý, klidný a důsledný. Při rozhovoru v ranním kruhu je neklidný, neudrží pozornost. Ve všem musí být první. Je velmi šikovný na tvoření z kostek, písku, ale pokud mu někdo stavbu zničí začíná brečet, je přecitlivělí. Chlapec působí jako velmi bystrý, chytrý, zvědavý. Často používá otázky Proč?, Kam? A co?. Velmi rád sbírá věci – takový malý sběratel.

Snaží se na sebe upozornit křikem a hlasitými zvuky. Což může svědčit o nedostatku pozornosti rodičů. Chlapec má mladšího bratra ve školce, chlapec může na něj žárlit, může být negativně emocionálně laděný.

¹³ VANĚK, Jan, vysokoškolský učitel, Růžičková, Martina, učitelka v mateřské škole [ústní sdělení]. České Budějovice, 21. 3. 2014

Pavlík; 6let 11měsíců

Orientační test školní zralosti

- **Kresba postavy:** postava má končetiny, trup a hlavu, nechybí krk. Hlava má vlasy, oči, nos, ústa, chybějí pouze uši. Končetiny jsou nakresleny dvou čarou, ruce jsou zakončeny pěti prsty.

Počet bodů: 3

- **Překreslení věty:** v napodobené větě není čitelně napodobeno jedno písmeno. Větu tvoří tři části a je psaná vodorovně. Na délku se věta vejde do rámečku. Nechybějí tečky. **Počet bodů: 2**
- **Napodobení skupiny teček:** přesné napodobení skupiny teček. Puntíky jsou v zákrytu vodorovně i svisle. **Počet bodů: 1**

- **Společné hodnocení Mgr. Vaněk, Růžičková¹⁴**

kresba postavy - postava je zjednodušená. Trup a hlava jsou znázorněny kruhem ke kterým jsou připojeny končetiny. Výrazné jsou dlouhé končetiny.

Překreslení věty - přepsání slabik svědčí o mírných grafomotorických obtížích.

Napodobení skupiny teček – jsou napodobeny téměř přesně

Celkový počet získaných bodů: 6 = vývojový nadprůměr

Test verbálního myšlení

Celkový počet získaných bodů: 19 = klasifikace = 2

Zkouška znalostí předškolních dětí

Celkový počet získaných bodů: 36 = průměr

Chlapec měl odklad školní docházky. S plněním testů neměl žádný problém, působil sebevědomě a velmi jistě. Chlapec má dobré logické myšlení, matematické představy, dokáže vymyslet různé modely z papíru. Měl problémy v řeči s písmene R – teď už bez problémů, navštěvoval logopedii.

---

¹⁴ VANĚK, Jan, vysokoškolský učitel, Růžičková, Martina, učitelka v mateřské škole [ústní sdělení]. České Budějovice, 21. 3. 2014

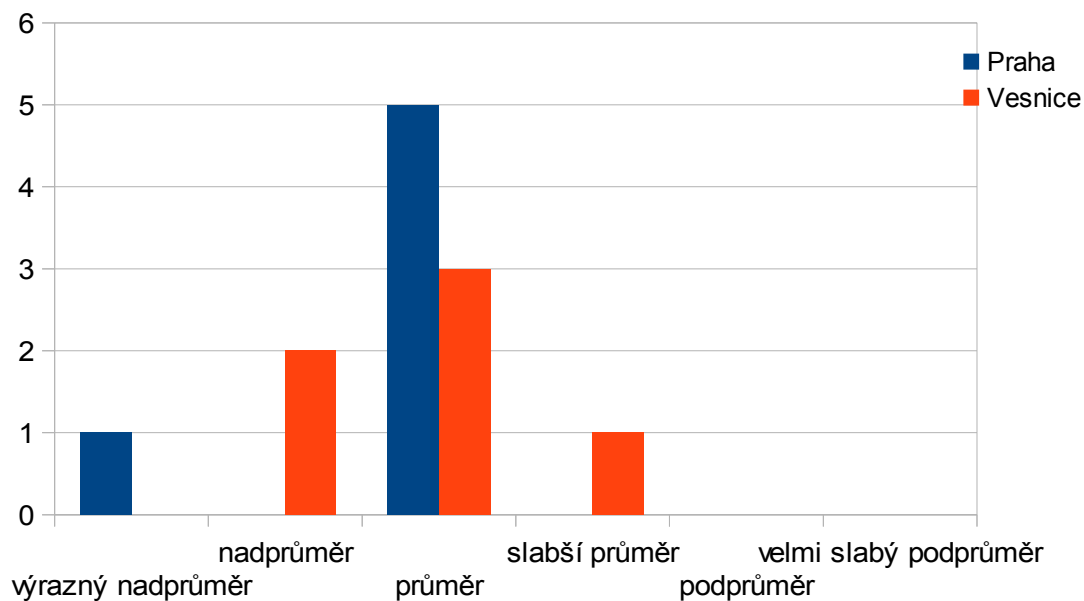
Odklad školní docházky chlapec prospěl, i když se ze začátku roku ve školce nudil, ale to se během roku změnilo. Neměl problémy s navázáním přátelství s dětmi. Zlepšil se v oblasti grafomotoriky. Odklad je znát i v testu znalostí předškolních dětí, při kterém chlapec odpovídal na otázky bez rozmyšlení a většinou správně.

4. 3 grafy a tabulky

Tabulka č. 1 Orientační test školní zralosti

Celkový počet bodů	Míra znalostí dítěte	Počet dětí	Praha	vesnice
3 – 5	výrazný nadprůměr	1	1	0
6	nadprůměr	2	0	2
7 – 9	průměr	8	5	3
10 – 11	slabší průměr	1	0	1
12	podprůměr	0	0	0
13 – 15	velmi slabý podprůměr	0	0	0

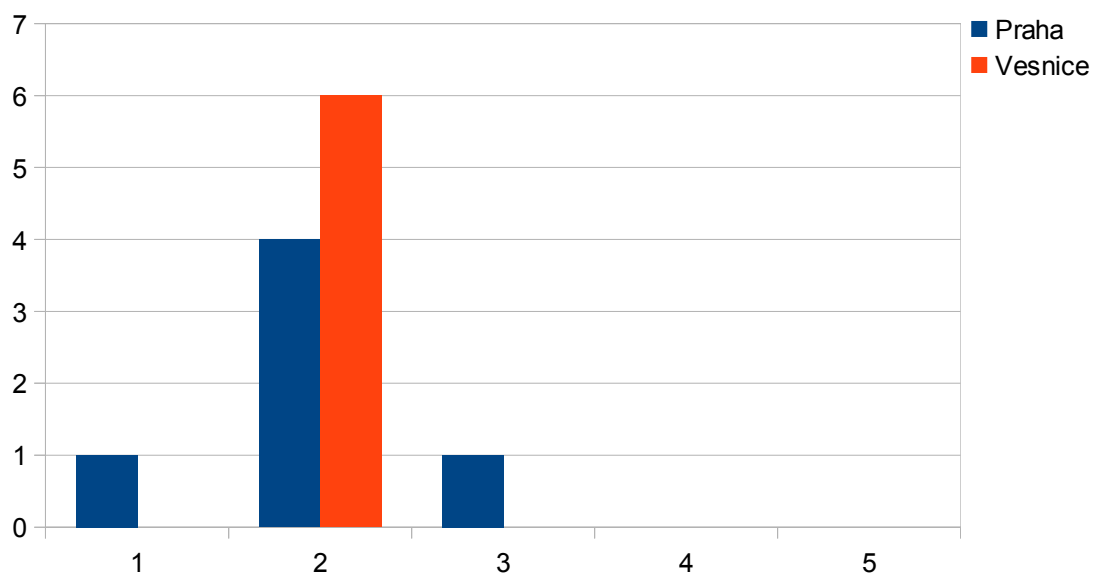
Graf č. 1 Orientační test školní zralosti

Tabulka č. 2 test verbálního myšlení

Klasifikace	Počet bodů	Počet dětí	Praha	Vesnice
1	+24 a lepší	1	1	0
2	+14 až +23	10	4	6
3	0 až +13	1	1	0
4	-1 až -10	0	0	0
5	- 11 a horší	0	0	0

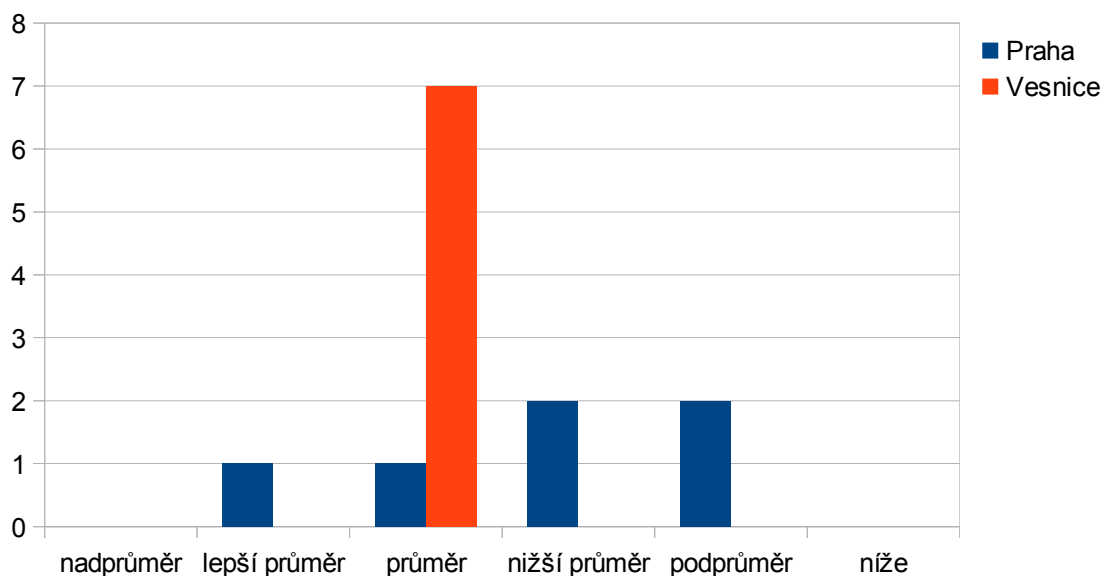
Graf č. 2 test verbálního myšlení

Tabulka č. 3 test znalostí předškolních dětí

Klasifikace výsledků	Počet bodů				Počet dětí	Praha	Vesnice
	Věk:5,6	Věk:6	Věk:6,6	Věk:6,9			
Nadprůměr	39 - 35	x	x	x	0	0	0
Lepší průměr	36 - 32	38 - 33	38 - 36	39 - 38	1	1	0
Průměr	31 - 24	32 - 27	35 - 29	37 - 31	7	1	6
Nížší průměr	23 - 16	26 - 18	28 - 21	30 - 23	2	2	0
Podprůměr	15 - 10	17 - 12	20 - 12	22 - 16	2	2	0
Níže	9 - 7	11 - 9	13 - 11	15 - 12	0	0	0

Graf č. 4 test znalostí předškolních dětí

5. Shrnutí a vyhodnocení předpokladů

Předpoklad, že ve Zkoušce znalostí předškolních dětí si budou děti rovný se mi nepotvrdil. Děti z vesnice dosahovaly ve Zkoušce znalostí předškolních dětí lepších výsledků a to 6x průměr, než děti z Prahy. Děti z Prahy dosahovaly ve Zkoušce znalostí předškolních dětí 1x lepší průměr, 1x průměr, 2x nižší průměr a 2x podprůměr.

Předpoklad, že děti z Prahy budou více úspěšné v Orientačním testu školní zralosti se mi potvrdil. Děti v Praze dosahovaly v Orientačním testu školní zralosti 1x výrazný nadprůměr a 5x průměr. Děti z vesnice dosahovaly v Orientačním testu školní zralosti 2x nadprůměr, 3x průměr a 1x slabší průměr.

Předpoklad, že děti v testu Verbálního myšlení si budou rovný se mi potvrdil. Děti v Praze dosahovaly v testu Verbálního myšlení 1x klasifikaci 1, 4x klasifikaci 2 a 1x klasifikaci 3. Děti z vesnice dosahovaly v testu Verbálního myšlení 6x klasifikace 2.

ZÁVĚR

Závěrem bakalářské práce Srovnání výsledků diagnostiky školní zralosti ve městě a na vesnici bylo posouzení výsledků zda jsou lépe připraveni na vstup do základní školy děti ve městě (Praha) nebo na vesnici. Na základě poznatků, které jsem získala za pomoci diagnostické metody u zkoumaných skupin se mi předpoklad, že děti v pražské školce budou úspěšnější v grafomotorice potvrdil. Předpoklad, že si děti budou rovny ve Zkoušce znalostí předškolních dětí se mi nepotvrdil. Předpoklad, že děti si budou rovny v testu Verbálního myšlení se mi potvrdil.

Výzkum v pražské skupině jsem prováděla ve školce ve které pracuji, bylo zajímavé vidět pokroky dětí v předškolním věku, které jsem znala od jejich nástupu do mateřské školy. Výsledky některých dětí mě nepřekvapily, ale naopak jedna tichá, nevýrazná holčička byla v testech velmi úspěšná. U skupiny dětí na vesnici bylo zajímavé pozorovat jejich přehled ve Zkoušce znalostí předškolních dětí a jejich rychlé odpovědi na otázky v testu.

Na základě výsledků v testech předškolní zralosti mají paní učitelky v testovaných školkách možnost poznat individuální zvláštnosti dětí, přizpůsobit jim program a stanovit další postup v rozvoji jejich osobnosti. Podle výsledků testů ve skupině dětí na vesnici, bych doporučila větší zaměření na rozvoj grafomotoriky. Naopak u dětí v pražské skupině by měl být rozvíjen všeobecný rozhled.

Výsledky bakalářské práce jsou pro mě přínosem v mé profesi učitelky mateřské školy. Jsou motivací pro můj další postup v rozvoji osobnosti dětí. Při vypracování bakalářské práce jsem si uvědomila, že na přípravě dětí na základní školu je důležité aby se podílela nejen mateřská škola, ale i rodiče dítěte.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY:

- BEDNÁŘOVÁ, Jiřina a Vlasta ŠMARDOVÁ. *Školní zralost*. Brno: Computer Press, 2011. ISBN 978-80-251-2569-4.
- BUDÍKOVÁ, Jaroslava; Patricie KRUŠINOVÁ a Pavla KUNCOVÁ. *Je vaše dítě připraveno do první třídy?*. Brno: Computer Press, 2004. ISBN 80-722-6637-3.
- KLÉGROVÁ, Jarmila. *Máme doma prvňáčka*. Praha: Mladá fronta, 2003. ISBN 80-204-1020-1.
- KREISLOVÁ, Zdenka. *Krok za krokem 1. třídou*. Praha: Grada Publishing, 2008. ISBN 978-80-247-2038-8.
- KROPÁČKOVÁ, Jana. *Budeme mít prvňáčka*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-359-8.
- KUTÁLKOVÁ, Dana. *Jak připravit dítě do 1. třídy*. Praha: Grada Publishing, 2005. ISBN 80-247-1040-4.
- LANGMEIER, Josef a Dana KREJČÍŘOVÁ. *Vývojová psychologie*. Praha: Grada Publishing, 1998. ISBN 80-7169-195-X.
- MATĚJČEK, Zdeněk. *Co, kdy a jak ve výchově dětí*. Praha: Portál, 1996. ISBN 80-7178-085-5.
- MATĚJČEK, Zdeněk. *Praxe dětského psychologického poradenství*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1991. ISBN: 80-04-24526-9.
- PIAGET, Jean a Bärbel INHELDEROVÁ. *Psychologie dítěte*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-798-5.
- PILAŘOVÁ, Dagmar a Petr, ŠIMEK. *Diagnostika školní zralosti*. Praha: Raabe, 2012. ISBN 978-80-87553-52-7
- PRŮCHA, Jan; Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. *Pedagogický slovník*. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-579-2.
- SVOBODA, Mojmír. *Psychodiagnostika dětí a dospívajících*. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-545-8.
- ŠŮLOVÁ, Lenka a Dana, MORAVCOVÁ. *V září půjde do školy*. Praha: Raabe, 2009. ISSN 1804-0160.
- VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie*. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-308-0.
- VERECKÁ, Naděžda. *Jak pomáhat dětem při vstupu do školy*. Praha: Lidové noviny, 2002. ISBN 80-7106-474-2.
- ZÄHME, Volker. *Co by děti měly znát*. Čestlice: Rebo Productions, 2005. ISBN 80-7234-420-X
- ZELINKOVÁ, Olga. *Pedagogická diagnostika a individuální vzdělávací program*. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-262-004-4.

ČLÁNKY Z ČASOPISŮ:

TĚTHALOVÁ, M. Co má umět předškolák? Není toho málo. *Informatorium: časopis pro výchovu a vzdělávání dětí od 3 do 8 let v MŠ a ŠD*, 2012, roč. XIX, č. 6, s. 12. ISSN 1210-7506

NOVÁKOVÁ, J. Když jde dítě k zápisu, škola už je na dohled. *Informatorium: časopis pro výchovu a vzdělávání dětí od 3 do 8 let v MŠ a ŠD*, 2012, roč. XXI, č. 1, s. 12. ISSN 1210-7506

ELEKTRONICKÉ ZDROJE:

Mgr. Petra, VONDRÁČKOVÁ Ph.D. *Citová vazba a závislost* [online]. 21.02.2012 [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://adiktologie.cz/cz/articles/detail/72/3465/Citova-vazba-a-zavislost>

Separáční úzkost u dětí aneb závislost na matce. *Separáční úzkost u dětí aneb závislost na matce* [online]. 31. 1. 2014 [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://www.spektrumzdravi.cz/separacni-uzkost-u-deti-aneb-zavislost-na-matce/72/3465/Citova-vazba-a-zavislost>

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1 Orientační test školní zralosti	str. 45
Tabulka č. 2 Test verbálního myšlení	str. 46
Tabulka č. 3 Test znalostí předškolních dětí.....	str. 46

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1 Orientační test školní zralosti	str. 45
Graf č. 2 Test verbálního myšlení	str. 46
Graf č. 3 Test znalostí předškolních dětí.....	str. 47

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1	Orientační test školní zralosti
Příloha č. 2	Orientační test školní zralosti
Příloha č. 3	Orientační test školní zralosti
Příloha č. 4	Orientační test školní zralosti
Příloha č. 5	Orientační test školní zralosti
Příloha č. 6	Test verbálního myšlení
Příloha č. 7	Zkouška znalostí předškolních dětí

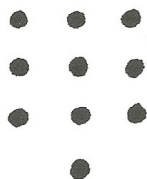
Příloha č. 1

Podívej se, tady je něco napsáno. Ty ses ještě psát neučil(a), ale zkus, jestli bys to taky uměl(a). Hezky se dívej, jak je to napsáno a tadyhle vedle na to prázdné místo to tak napiš.

Lev pali.

Tady jsou takové puntíky. Žkus to tadyhle vedle nakreslit zrovna tak.

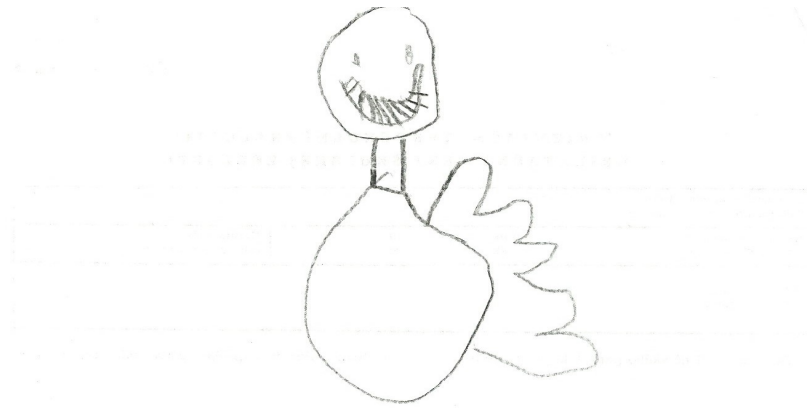
2. Pozri sa, tu je niečo napísané. Ty si sa ešte neučil(a) písať, ale skús, či by si to tiež vedel(a). Dobře sa pozri, ako je to napísané a tu vedľa, na to prázdné miesto, to tak napiš.

Lev pali.

3. Tu sú také bodky. Skús to tu vedľa nakresliť takisto.

Příloha č. 2

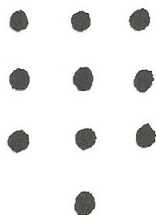

Podívej se, tady je něco napsáno. Ty ses ještě psát neučil(a), ale zkus, jestli bys to taky uměl(a). Hezky se dívej, jak je to napsáno a tadyhle vedle na to prázdné místo to tak napiš.

Lev p a li.

Lev p a li.

Tady jsou takové puntíky. Žkus to tadyhle vedle nakreslit zrovna tak.

3. Tu sú také bodky. Skús to tu vedľa nakresliť takisto.

Příloha č. 3

Podívej se, tady je něco napsáno. Ty ses ještě psát neučil(a), ale zkus, jestli bys to taky uměl(a). Hezky se dívej, jak je to napsáno a tadyhle vedle na to prázdné místo to tak napiš.

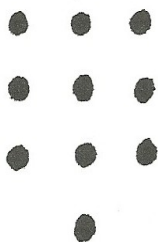
2. Pozri sa, tu je niečo napísané. Ty si sa ešte neučil(a) písať, ale skús, či by si to tiež vedel(a). Dobře sa pozri, ako je to napísané, a tu vedľa, na to prázdné miesto, to tak napiš.

Lev p a li.

Lev p a li.

Tady jsou takové puntíky. Zkus to tadyhle vedle nakreslit zrovna tak.

3. Tu sú také bodky. Skús to tu vedľa nakresliť takisto.

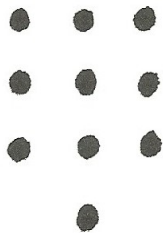
Příloha č. 4

Podívej se, tady je něco napsáno. Ty ses ještě psát neučil(a), ale zkus, jestli bys to taky uměl(a). Hezky se dívej, jak je to napsáno a tadyhle vedle na to prázdné místo to tak napiš.

Lev na li.

Tady jsou takové puntíky. Zkus to tadyhle vedle nakreslit zrovna tak.

2. Pozri sa, tu je niečo napísané. Ty si sa ešte neučil(a) písať, ale skús, či by si to tiež vedel(a). Dobre sa pozri, ako je to napísané, a tu vedľa, na to prázdné miesto, to tak napiš.

Lev na li.

3. Tu sú také bodky. Skús to tu vedľa nakresliť takisto.

Příloha č. 5

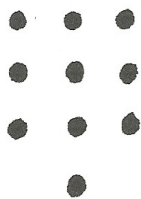
Podívej se, tady je něco napsáno. Ty ses ještě psát neučil(a), ale zkus, jestli bys to taky uměl(a). Hezky se dívej, jak je to napsáno a tadyhle vedle na to prázdné místo to tak napiš.

Lev na li.

2. Pozri sa, tu je niečo napísané. Ty si sa ešte neučil(a) písať, ale skús, či by si to tiež vedel(a). Dobře sa pozri, ako je to napísané a tu vedľa, na to prázdné miesto, to tak napiš.

li
Lev na li.

Tady jsou takové puntíky. Zkus to tadyhle vedle nakreslit zrovna tak.

3. Tu sú také bodky. Skús to tu vedľa nakresliť takisto.

Příloha č. 6

Příloha 3

Test VM

(Orientační test školní zralosti – verbální myšlení)

J. Jirásek

- Které zvíře je větší – kůň nebo pes?
Kůň = 0, špatná odpověď = -5
- Ráno snídáme a v poledne...?
Obědváme. Jíme polívku, knedlíky a maso = 0
Svačtinu. Věčerníme. Spíme a jiné chybné odpovědi = -3
- Ve dne je svědlo, v noci je...?
Tma = 0. Špatná odpověď = -4
- Obloha je modrá, tráva je...?
Zelená = 0. Špatná odpověď = -4
- Třešně, hrušky, švestky, jablka... to je?
Ovoce = 1. Špatná odpověď = -1
- Proč se před příjezdem vlaku zavírají podle trati závory?
Aby se vlak nesrazil s autem. Aby pod vlak nikdo nevběhl, apod. = 0
Špatná odpověď = -1
- Co je to Praha, Beroun, Pízeň?
Města = 1, nádraží = 0. Špatná odpověď = -1
- Kolik je hodin? (Ukázat na papírových hodinách: čtvrt na sedm, za pět minut osm, čtvrt na dvanáct a pět minut.)
Dobře určeno = 4, určeno jen čtvrt, celá, čtvrt a hodina správná = 3, nezná hodiny = 0
- Malá kráva je telátko, malý pes je... malá ovce je...?
Štěňátko (štěně), jehňátko (jehně) = 4, jen jeden ze dvou údajů = 0
Špatná odpověď = -1
- Podobá se pes více kočce nebo slepici? Čím, co mají stejného?
Kočky, mají čtyři nohy, chlupy, ocas, drápy (stačí jedna podobnost) = 0, kočka (bez udání znaku podobnosti) = -1, slepici = -3
- Proč má každé vozidlo brzdu?
2 důvody (brzdit s kopce, zpomalit v zatáčce, zastavit v případě nebezpečí srážky, vůbec zastavit při ukončení jízdy) = 1, 1 důvod = 0, špatná odpověď (např. To by nejeelo bez brzdy) = -1
- Čím se sobě podobají kladivo a sekera?
2 společné znaky (jsou ze dřeva a ze železa, mají topůrko, dají se jimi zatloukat hřebíky, je to nářadí, na zadní straně jsou placaté) = 3
1 podobnost = 2. Špatná odpověď = 0
- Čím se sobě podobají veverka a kočka?
Určení, že jsou to savci, nebo uvedení 2 společných znaků (mají čtyři

nohy, ocas, srst-chlupy-kožich, jsou to zvířata, dovedou lézt po stro-mech) = 3

1 podobnost = 2. Špatná odpověď = 0

14. Čím se liší hřebík a šroub? Podle čeho bys je rozeznal, kdyby tu ležely vedle sebe na stole?

Šroub má závit (vinty, takovou kroucenou čáru okolo, vroubky) = 3.
Šroub se šroubuje a hřebík se zatlučká. – nebo: Šroub má matku = 2.
Špatná odpověď = 0

15. Kópaná, skok vysoký, tenis, plavání... to jsou...?

Sporty (tělovýchova) = 3. Hry (cvičení, cviky, tělocvik, závody) = 2.
Špatná odpověď = 0

16. Které znáš dopravní prostředky?

3 pozemní dopravní prostředky a letadlo nebo loď = 4.
Jen 3 pozemní dopravní prostředky nebo úplný výčet (i s letadlem nebo lodí), ale teprve po vysvětlení „Dopravní prostředek je to, čím se někam dopravujeme“ = 2. Špatná odpověď = 0

17. Čím se liší starý člověk od mladého? Jaký je mezi nimi rozdíl?

3 znaky (šedivé nebo žádné vlasy, vrásky, nemůže už tak pracovat, špatně vidí, špatně slyší, je častěji nemocný, dříve umře než mladý) = 4.
1 nebo 2 rozdíly = 2. Špatná odpověď (Má hůl. Kouří.) = 0

18. Proč lidé pěstují (provozují) sporty?

2 důvody (Aby byli zdraví-otužili-silní, aby byli pohyblivější, aby měli rovné tělo, aby nebyli tlustí, dělají to pro zábavu, chtějí dosáhnout rekordů-zvítězít aj.) = 4
1 důvod = 2. Špatná odpověď (Aby něco uměli. To se vsadí a vyhrajou se peníze) = 0

19. Proč je to nemravné (nesprávné, špatné), když se někdo vyhýbá práci?

Ostání se na něho musí dířit (nebo jiné vyjádření toho, že je tím poškozen i někdo jiný) = 5
Je líný – nebo: Málo vydělá a nemůže si nic koupit = 2.
Špatná odpověď = 0

20. Proč se musí nalepít na dopis známka?

Platí se tím za doručení (dopravu) toho dopisu = 5
Ten druhý by musel zaplatit pokuru = 2. Špatná odpověď = 0

Výsledek v testu je součet bodů (+ a -) dosažených v jednotlivých otázkách.

Klasifikace výsledků:

1	.....	+24 a lepší
2	.....	+14 až +23
3	.....	0 až +13
4	.....	-1 až -10
5	.....	-11 a horší

Příloha č. 7

I. Společenské zařazení

1. A jak se jmenuje křestním jménem tvoje maminka? (nemá-li dítě maminku, tedy tatínek, nebo ten u koho dítě bydlí).
  2. Jaké barvy má naše vlajka?
  3. Které je největší město u nás - v naší republice?
  4. Jak se jmenuje náš pan prezident?
-

Celkem budů:

II. Počet

1. Kolik kol má trojkolka?
  2. Kolik prstů je na jedné ruce?
  3. A kolik je jich na obou rukou?
  4. Kolik dnů je v týdnu (od neděle do neděle)
-

Celkem budů:

III. Čas

1. Který den přijde po neděli?
  2. Který den přijde po sobotě?
  3. V které roční době jsou vánoce? (neví-li dítě, co jsou čtyři roční období, vyjmenujeme mu je v tomto pořadí: podzim, zima, jaro, léto).
  4. Kolik je hodin v poledne?
-

Celkem bodů:

IV. Hry a sport

1. Co potřebujeme, když chceme šít na panenku? (stačí, když dítě vyjmenuje: jehlu a nit).
  2. Co si vezmou děti na nohy, když chtějí hrát na ledě hokej?
  3. Jak se jmenuje při kopané ten, kdo hlídá, aby nedostali gól?
  4. Jak se jmenuje to, co vystřelujeme lukem?
-

Celkem budů:

V. Pohádky

1. Jak se jmenovali ti tři v pohádce? Jeden byl Dlouhý, druhý Široký a ten třetí? ...
  2. U koho žil Smolíček Pacholíček?
  3. Jak se jmenují ty dvě loutky? Jeden je Hurvínek a ta druhá? ...
  4. Když začíná divadlo, co se musí rozhrnout nebo vytáhnout, abychom viděli na jeviště?
-

Celkem bodů:

VI. Zvířata

1. Proč lidé chovají včely?
  2. Které zvíře nám dává vlnu?
  3. Jak se říká tomu, co má jelen na hlavě? (Správná odpověď je "parohy")
  4. Čím se živí pavouci? (Co žerou, co chytají?)
-

Celkem bodů:

VII. Rostliny

1. Co se musí zasít do země, aby nám vyrostly květiny?
  2. Jak se jmenuje ta část stromu, která roste pod zemí?
  3. Jak se jmenují ty houby, kterými bychom se mohli otrávit?
  4. Která rostlina nás může popálit?
-

Celkem bodů:

VIII. Domácnost

1. Když oloupeme vajíčko, tak ve vnitřku je bílek - a co ještě?
  2. Z čeho se dělají knedlíky? (Ve výčtu nesmí chybět "mouka" nebo "brambory" - může chybět mléko, voda, tuk a pod.)
  3. Co potřebuje maminka nebo babička, když plete svetr? ("Vlnu a jehlice" či jinak vyjádřeno, že potřebuje materiál a nástroj.)
  4. Co dáváme žrát králíkům? (trávu - nebo cokoli jiného, co se skutečně králíkům dává.)
-

Celkem bodů:

IX. Nástroje

1. Na co potřebujeme kosu?
  2. Dřevo se řeže pilou - a čím se štípe?
  3. Čím se tatínek holí, aby neměl vousy? (Čím se muži holí?) (břitva, žiletka, strojek, elektrický strojek aj.)
  4. Čím chytají rybáři ryby? (na udici, do sítě apod.)
-

Celkem bodů:

X. Zaměstnání

1. Ke komu si chodíme dát ostříhat vlasy?
  2. Kdo nosí dopisy do domu?
  3. A kde se kupují cigarety? (U venkovských dětí se připouští "v krámě", "samoobsluze")
  4. Jak to musíme udělat, když chceme poslat peníze někomu, kdo bydlí hodně daleko - v nějakém jiném městě (jiné vesnici), kam mu to nemůžeme denést. (Správná odpověď vyjadřuje, že se na tom nějak účastní pošta - ale připouští se i "pošleme je složenkou" nebo jiné obdobné vyjádření.)
-

Celkem bodů:

Celkový skóre ze všech 10 oddílů:

..... bodů